

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Hospodaření příspěvkové organizace
poskytující služby pro osoby se zdravotním postižením

Financial Management of Allowance Organisation
Providing Services for Persons with Disabilities

Student:

Michaela Bergerová

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Ivana Vaňková, Ph.D.

Ostrava 2016

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Michaela Bergerová**

Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa

Téma: Hospodaření příspěvkové organizace poskytující služby pro osoby se zdravotním postižením
Financial Management of Allowance Organisation Providing Services
for Persons with Disabilities

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Charakteristika sociálních služeb v ČR
 3. Analýza činnosti a hospodaření vybrané příspěvkové organizace
 4. Zhodnocení hospodaření vybrané příspěvkové organizace
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- KRÁLOVÁ, Jarmila a Eva RÁŽOVÁ. *Sociální služby a příspěvek na péči k 1. 7. 2012: komentář, právní předpisy*. 4. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. ISBN 978-80-7263-748-5.
- MALÍK HOLASOVÁ, Věra. *Kvalita v sociální práci a sociálních službách*. Praha: Grada Publishing, 2014. 151 s. ISBN 978-80-247-4315-8.
- POSPÍŠIL, Petr. *Právní osoby obcí a krajů*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. 262 s. ISBN 978-80-7357-982-1.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Ivana Vaňková, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2015

Datum odevzdání: 06.05.2016

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhořová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.“

V Ostravě dne 6. 5. 2016

Michaela Bergerová

OBSAH

1	ÚVOD.....	5
2	CHARAKTERISTIKA SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR.....	7
2.1	Kvalita sociální práce, sociálních a zdravotních služeb v ČR.....	8
2.2	Formy poskytování sociálních služeb.....	10
2.3	Financování sociálních služeb	10
2.4	Základní druhy sociálních služeb	12
2.4.1	<i>Sociální poradenství.....</i>	<i>12</i>
2.4.2	<i>Služby sociální péče</i>	<i>13</i>
2.4.3	<i>Služby sociální prevence</i>	<i>15</i>
3	ANALÝZA ČINNOSTI A HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE.....	18
3.1	Hospodaření příspěvkových organizací.....	18
3.2	Historie a vznik organizace	19
3.3	Organizační struktura	20
3.4	Činnost organizace	21
3.4.1	<i>Domov Jandova.....</i>	<i>22</i>
3.4.2	<i>Domov Barevný svět.....</i>	<i>22</i>
3.4.3	<i>Domov Na Liščině</i>	<i>23</i>
3.4.4	<i>Domov Hladnovská</i>	<i>23</i>
3.4.5	<i>Chráněné bydlení Čtyřlístek.....</i>	<i>24</i>
3.4.6	<i>Chráněné bydlení Martinovská</i>	<i>24</i>
3.4.7	<i>Chráněné bydlení Třebovice</i>	<i>25</i>
3.4.8	<i>Domov Třebovice</i>	<i>25</i>
3.4.9	<i>Podpora samostatného bydlení</i>	<i>25</i>
3.4.10	<i>Centrum pracovní činnosti.....</i>	<i>26</i>
3.4.11	<i>Zdravotní péče.....</i>	<i>26</i>
3.5	Hospodaření organizace	27
3.5.1	<i>Hospodaření organizace v roce 2010</i>	<i>27</i>
3.5.2	<i>Hospodaření organizace v roce 2011</i>	<i>31</i>
3.5.3	<i>Hospodaření organizace v roce 2012</i>	<i>36</i>
3.5.4	<i>Hospodaření organizace v roce 2013</i>	<i>41</i>

3.5.5	<i>Hospodaření organizace v roce 2014</i>	45
4	ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ VYBRANÉ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE.....	50
4.1	Vyhodnocení celkových nákladů.....	50
4.2	Vyhodnocení celkových výnosů.....	53
4.3	Zhodnocení činnosti a celkového hospodaření organizace	54
5	ZÁVĚR.....	56
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	58
	SEZNAM ZKRATEK	62
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	
	PŘÍLOHY	

1 Úvod

Sociální služby jsou specifické činnosti, které pomáhají člověku řešit jeho tíživou sociální situaci. Poskytnutá sociální služba má člověku pomáhat a poskytnout podporu pro vlastní aktivní řešení jeho nepříznivé sociální situace. Sociální služba nemůže přejímat zodpovědnost člověka za jeho životní perspektivu nebo vlastní osud. Je nutné, aby nanejvýše přispívala k samostatnosti a osobitosti člověka a byla hájena jeho důstojnost.

Všeobecný cíl sociálních služeb jednoznačně vypovídá o podpoře začlenění lidí v nepříznivé sociální situaci a předcházení sociální eliminace ze společnosti.

Cílem bakalářské práce je analýza činnosti příspěvkové organizace Čtyřlístek - centrum pro osoby se zdravotním postižením Ostrava a evaluace jejího hospodaření v letech 2010-2014.

Na bázi předurčeného cíle byla vymezena hypotéza znějící: *Příspěvek od zřizovatele na provoz organizace je významným a nepostradatelným prvkem určujícím její fungování.*

Bakalářská práce se diverzifikuje do pěti základních kapitol, z nichž první kapitolu tvoří úvod a poslední závěr.

Kapitola „Charakteristika sociálních služeb v ČR“ se zabývá deskripcí sociálních služeb v České republice, věnuje se kvalitě sociální práce, sociálních a zdravotních služeb a naznačuje rozdílné pohledy na kvalitu poskytovaných služeb, dále rozlišuje formy sociálních služeb a explikuje základní druhy sociálních služeb. Rovněž objasňuje záležitost týkající se financování sociálních služeb.

Obsahem třetí kapitoly „Analýza činnosti a hospodaření vybrané příspěvkové organizace“ je vysvětlení procesu zřízení příspěvkových organizací, je zde prezentována historie a vznik vybrané příspěvkové organizace. Dále je tento oddíl zaměřen na popis rozsáhlé činnosti vybrané organizace a je zde soustředěna také praktická část bakalářské práce, a to hospodaření příspěvkové organizace za etapu v letech 2010–2014 doplněné o grafy a tabulky.

V kapitole „Zhodnocení hospodaření vybrané příspěvkové organizace“ je uvedena evaluace souhrnných nákladů, výnosů a komplexní zhodnocení činnosti a hospodaření organizace za analyzované období od roku 2010–2014. Jsou zde podrobněji uvedeny nejvýznamnější nákladové a výnosové položky organizace přehledně zpracované v grafech.

Závěr bakalářské práce je věnován vyhodnocení jednotlivých kapitol, verifikaci vytyčené hypotézy a je doplněn o návrhy a doporučení pro lepší působení organizace do budoucnosti.

Při zpracování bakalářské práce bylo vycházeno z odborné knižní literatury a platných zákonů a vyhlášek k datu 1. 5. 2016 souvisejících se sociálními službami. Dále bylo čerpáno z odborných časopisů, novin, článků, internetových portálů Českého statistického úřadu, Ministerstva práce a sociálních věcí a Moravskoslezského kraje. Rovněž byly použity dostupné informace o organizaci a výroční zprávy o činnosti a hospodaření Čtyřlístku – centrum pro osoby se zdravotním postižením.

2 Charakteristika sociálních služeb v ČR

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o sociálních službách) v § 3 pojímá sociální službu „jako činnost nebo soubor činností zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení“.

Zákon o sociálních službách zavedl principiální změny do sféry sociálních služeb, obzvláště v nové koncepci sociálních služeb, jejich druhů a forem, předpokladů poskytování a nové pojetí vzhledem k finančnímu zabezpečení osob.

Státní správa v oblasti sociálních služeb je vykonávána Ministerstvem práce a sociálních věcí (dále jen MPSV), krajskými úřady, obcemi s rozšířenou působností, okresními správami sociálního zabezpečení a Úřadem práce České republiky – krajskými pobočkami a pobočkou pro hlavní město Praha. Obce s rozšířenou působností a krajské úřady zastávají přenesenou působnost (Zákon č. 108/2006 Sb., 2006).

Cíle sociální služby prezentují odlišné směry, způsoby a prostředky vedoucí k naplnění poslání. Samotná enumerace činností je nedostačující. Pokud není možno verifikovat realizaci cílů, není možno cíle vymezit jen jako abstrakt obecných názorů a iluzí. Poskytnutí sociální služby by nemělo být chápáno metou. Cíl je status, kterého má být poskytnutím sociální služby dosaženo (Tomešová, 2011).

Síť sociálních služeb představuje soustavu sociálních služeb, které v postačující míře, adekvátní jakosti a s lokální dostupností přispívají k řešení neblahé sociální situace osob v teritoriu kraje a které jsou v harmonii s rozpoznanými potřebami osob a dostupnými finančními nebo ostatními zdroji. Síť sociálních služeb je prvkem střednědobého záměru rozmachu sociálních služeb kraje (Zákon č. 108/2006 Sb., 2006). Systém zajištění sítě sociálních služeb v Moravskoslezském kraji (dále jen MSK) jako součást střednědobého plánu MSK na léta 2015–2020 znázorňuje Příloha č. 1 a tabulka finančního rozpětí prostředků ze státního rozpočtu pro zajištění optimální sítě sociálních služeb pro období 2015–2020 je k nahlédnutí v Příloze č. 2.

Čeledová a kol. (2014) uvádějí, že sociální služby by se měly projevovat především jako partnerská spolupráce nebo jako podpora lidem v mizérii, nikoliv jako ošetřování či opatrování lidí.

Morávek a Prokůpková (2015) spatřují v sociálních službách elementární funkce ve formě poskytování stravování, ubytování, pomoc s hygienou, podpora při vzdělávacích, výchovných

či sociálně terapeutických činnostech, apod. Uvádějí, že sociální služby jsou uvolněny od daně bez zřetele na poskytovatele.

Pokud lze sociální aktivity hodnotně, efektivně a promptně zajistit nestátními subjekty, ze strany státu není potřeba zabezpečovat tyto aktivity. Stát jako přímý vykonavatel sociálně politických nařízení by měl být jedním, nikoliv obligatorně nejvýznačnějším činitelem (Krebs, 2015).

2.1 Kvalita sociální práce, sociálních a zdravotních služeb v ČR

Zájem o kvalitu sociální práce a sociálních služeb v České republice se formoval postupně a byl ovlivněn více rysy (legislativou, politicko-společenskou situací, evolucí soukromého neziskového sektoru, atd.). Zákon o sociálních službách vymezil poskytovatelům sociálních služeb závazek zabezpečit spotřebitelům určitou kvalitu služeb. S působností zákona o sociálních službách byly uplatněny *Standardy kvality sociálních služeb* (dle vyhlášky MPSV ČR č. 505/2006 Sb.). Kvalita sociálních služeb dle zákona o sociálních službách pojímá 15 standardů, které představují okruhy pro evaluaci kvality sociálních služeb. Rozlišujeme tři typy standardů: procedurální, personální a provozní.

Prvky procedurálních standardů:

- cíle a metody poskytování sociálních služeb,
- ochrana práv jednotlivců v institucích a podnicích,
- vyjednávání s žadatelem o sociální službu,
- kontrakt o poskytnutí sociální služby,
- návrh vývoje sociální služby pro jednotlivce,
- materiály a poskytnutí sociální služby,
- rekursy na kvalitu nebo metody poskytnutí sociální služby,
- kontinuita poskytnuté sociální služby na přístupné prameny.

Prvky personálních standardů:

- osobní a organizační zabezpečení sociálních služeb,

- pracovní vývoj zaměstnanců.

Prvky provozních standardů:

- časová a místní dosažitelnost poskytnuté sociální služby,
- obeznámenost o sociálních službách,
- okolí a předpoklady,
- provizorní a havarijní stavy,
- zvýšení kvality sociálních služeb.

Standardy by měly garantovat zaručenou míru kvality distribuovaných sociálních služeb (Malík Holasová, 2014).

Marek a kol. (2013) ve své publikaci sdělují, že k rozmachu sociálních služeb by napomohla unifikace odvětví registrace, financování a projektování sociálních služeb. Počátek je nezbytné upozorovat v soustavě plánování sociálních služeb.

Odlišné stanovisko zaujímá Kuzníková (2011) konstatující, že zavedení metod vývoje kvality sociálních služeb koreluje mnohem více s ekonomickou i politickou angažovaností než s užitkem v sociální práci. Uvádí, že standardy kvality sociálních služeb jsou význačně determinovány vůdcovstvím a dominancí ekonomických a politických zájmů.

Hrozenká a Dvořáčková (2013) spatřuje kvalitu v sociální práci v postoji poskytovatelů sociálních služeb k jejím klientům, dále klade důraz na odbornou kvalifikaci jednotlivců zabezpečujících sociální služby. Kardinální intencí je, aby poskytnutí sociální služby uznávalo a hájilo práva klientů i osob tuto službu produkujících.

Vysoká úroveň kvality v poskytovaných službách by se měla projevovat rovněž v odvětví úzce související se sociálními službami, a to v oblasti zdravotních služeb. Vaňková a Vrabková (2015) ve své publikaci uvádějí, že zásadní hypotézou korektního a racionálního poskytování zdravotních služeb je jejich kvalita produkovaná hodnotným systémem řízení kvality v organizaci.

Úlohou řízení kvality v organizaci je umět projektovat, revidovat, posuzovat, organizovat, apod. a úroveň kvality neustále zvyšovat. Tyto aktivity vyžadují součinnost vedení organizace, zaměstnanců, dodavatelů, spolupracujících zařízení, atd.

Malík Holasová (2014) ke kvalitní sociální a zdravotní službě dodává, že by měly uznávat váženost lidského života a respektovat lidská práva, zabezpečovat očekávané výsledky

a jistoty klientů. Kvalitní zdravotní a sociální služby by měly být založeny na participaci, komplexnosti, kontinuitě, transparentnosti a zodpovědnosti.

Arnoldová (2012) spatřuje v hodnocení kvality a jistoty poskytovaných zdravotních služeb fakultativní proceduru, jejímž smyslem je zhodnotit shodně s klasifikačními standardy organizační úroveň poskytování zdravotních služeb v aspektu jejich jakosti a bezpečnosti.

Dohled nad poskytovateli zdravotních i sociálních služeb citovaných v registru má možnost vykonávat MZ, SÚKL, Státní úřad pro jadernou bezpečnost, generální ředitelství Vězeňské služby (jestliže se týká poskytovaných zdravotních služeb v jejím zdravotním zařízení) a komory v rozpětí vymezeném jiným právním předpisem.

2.2 Formy poskytování sociálních služeb

Zákon o sociálních službách diferencuje tři způsoby poskytování sociálních služeb:

- pobytové,
- ambulantní,
- terénní.

Králová a Rážová (2012) uvádějí, že atributem sociálních služeb pobytových je poskytnout ubytování v aparátech sociálních služeb. Oproti tomu sociální služby ambulantní znázorňují poskytování služeb formou doprovodu nebo dopravy, součástí této služby není ubytování. Sociální služby terénní se poskytují v sociálním přirozeném prostředí žadatelů, tedy v místě domova, pracoviště či vzdělávání.

Například v roce 2013 v ČR poskytovalo sociální služby 3 240 zařízení a v roce 2014 činil počet těchto zařízení 3 314, jak je patrné v Příloze č. 3 (ČSÚ©2015).

2.3 Financování sociálních služeb

Sociální služby vyžadují ke svému existování zabezpečení pokrytí potřebných nákladů. Holá a kol. (2013) hovoří především o technicko - prostorových a materiálních nákladech

a osobních nákladech. Uvádí, že sociální služby mohou být financovány dotacemi ze státního rozpočtu a z rozpočtů obcí nebo krajů.

Na poskytnutí dotace ovšem není právní nárok. Ze státního rozpočtu se poskytují dotace poskytovatelům sociálních služeb zapsaných v registru. Dotace se udělují především k pokrytí obvyklých výdajů v kontextu s poskytnutím sociálních služeb v harmonii s vypracovaným střednědobým záměrem rozvoje sociálních služeb. Poskytnutí účelových dotací organizacím z rozpočtu MSK podle stanovených kritérií v rámci Programu podpory financování obvyklých výdajů souvisejících s poskytováním sociálních služeb v MSK na rok 2015 ilustruje Příloha č. 4.

Jak prezentuje Králová a Rážová (2012) ve své publikaci, peněžní prostředky na poskytování sociálních služeb lze také získat z programů financovaných v rámci Strukturálních fondů Evropských společenství a dalších programů Evropských společenství.

Průša, Víšek a Jahoda (2014) se ve svém díle domnívají, že současné uspořádání financování sociálních služeb je neefektivní a to z důvodu konsekvence podmíněnosti poskytovatelů sociálních služeb na dotacích ze státního rozpočtu, v důsledku cenové regulace výše úhrad za ubytování a stravování v ambulantních a pobytových institucích a za činnosti poskytované v oblasti terénních sociálních služeb a také v konsekvenci dlouholetých podivných praktik ze strany zdravotních pojišťoven (dále jen ZP), které pokrývají náklady na rehabilitační a ošetrovatelské péče v ubytovacích zařízeních jen z 20 %.

Soudobé pojetí sociální politiky usiluje o aktivitu osob v nalezení východisek z jejich nesnází, prezentuje Arnoldová (2015). Je nanejvýše nutné posilovat odpovědnost člověka za svůj život, napomáhat k jeho výkonnosti a stimulovat jej k pracovní činnosti. Větší emfáze má být kladena na přeložení míry odpovědnosti ze státu na jednotlivce. Z toho vyplývá, že lze určité sociální služby proměnit z neplacených na honorované a účinněji poskytovat finanční nástroje na ostatní sociální záměry.

Ministryně MPSV ČR o financování poskytovatelů sociálních služeb: *“Řada zařízení se ocitá na hraně přežití, hrozí jim výrazné omezení služeb nebo dokonce konec činnosti. Velký počet pracovníků dostává za odvedenou práci velmi podprůměrnou mzdu, nebojím se říci, že v některých případech téměř almužnu.*

Musíme společně najít systémové a dlouhodobě udržitelné řešení, zavazuje nás k tomu především nutnost pomoci těm nejpotřebnějším a nejranitelnějším lidem v naší společnosti. Doufám, že si to při dalším jednání o fungování a financování sociálních služeb uvědomí všichni zodpovědní aktéři” (Marksová, 2015, s. 1).

2.4 Základní druhy sociálních služeb

Sociální služby lze podle zaměření a cíle rozčlenit do třech základních kategorií:

- sociální poradenství,
- služby sociální péče,
- služby sociální prevence.

2.4.1 Sociální poradenství

Sociální poradenství má v režimu sociálních služeb zvláštní status. Poskytování sociálního poradenství zdarma je základní bází zákona o sociálních službách. Každý jednotlivec má právo na bezplatné poskytování základního sociálního poradenství a na pomoc při řešení jeho neblahých sociálních poměrů.

Sociální poradenství lze rozdělit na základní a odborné.

Základní sociální poradenství zahrnuje informování osob o možnosti poskytnutí sociální služby při řešení nepříznivých sociálních poměrů, eventuality volby sociální služby dle požadavků osob, instruování o povinnostech a právech ve spojitosti se sociální službou, poskytnutí informací o eventualitě pomoci rodiny spolupodílející se na péči o osobu.

Odborné sociální poradenství je zacíleno na speciální potřeby singulárních oblastí sociálních kategorií osob. Zahrnuje odborná poradenství v poradnách zaměřujících se na seniory, v poradnách rodinných, manželských, pro osoby se zdravotním postižením, apod. Pojímá rovněž spolupráci s nepřizpůsobivými osobami, taktéž lze prostřednictvím odborného sociálního poradenství propůjčovat osobám kompenzační nástroje. Přispívá ke sjednávání kontaktů se společenským okolím, poskytuje konzultace ve sférách psychologie, práva, sociální soustavě či vzdělávání (Králová a Rážová, 2012).

Jak uvádí ve svém díle Beck a kol. (2012) při poskytování základního sociálního poradenství se používá zejména metoda rozhovoru s jednotlivci zájímající se o způsoby poskytování podpory v jejich nepříznivé sociální situaci. Převážně se jedná o vedený dialog řádně přichystaný ze strany příslušných pracovníků. Zcela patrně lze předpokládat, že pouze materialistická pomoc nebude dostačující, proto odborný zaměstnanec musí být seznámen i s ostatními východisky poskytování sociálních služeb. Posláním kompetentního pracovníka

není tedy jen interpretace procesu při vyřizování dávky pomoci v hmotné nouzi, ale rovněž také odkazování osob na příslušná odborná pracoviště, poradny, zařízení, organizace, apod.

2.4.2 Služby sociální péče

Jak je uvedeno v zákoně o sociálních službách v § 38 „*služby sociální péče napomáhají osobám zajistit jejich fyzickou a psychickou soběstačnost, s cílem umožnit jim v nejvyšší možné míře zapojení se do běžného života společnosti, a v případech, kdy toto vylučuje jejich stav, zajistit jim důstojné prostředí a zacházení*“.

Sociální péči lze zabezpečit v rodinném okolí i na pracovištích poskytujících sociální služby.

Osobní asistence je terénní služba poskytována osobám s nízkou soběstačností, jejíž příčinou bývá zdravotní postižení, věk či vleklé onemocnění a tyto osoby potřebují pomoc jiné fyzické osoby.

Pečovatelská služba je konvenční sociální služba zabezpečována terénní nebo ambulantní formou. Poskytují se lidem s nízkou autarkií z důvodu stálé nemoci, zdravotního postižení nebo věku a také rodinám s dětmi, jejichž okolnosti vyžadují podporu dalšího člověka.

Tísňová péče představuje službu v terénu, kterou se zabezpečuje permanentní distanční fonetické a elektronické dorozumívání s osobami, které jsou v konsekvenci snížené autarkie vydány nepřetržitěmu a velkému nebezpečí újmy na zdraví či života.

Průvodcovské a předčitatelské služby mohou zahrnovat ambulantní i terénní služby. Poskytují se lidem se zdravotním handicapem nebo seniorům, kteří mají snížené či insuficientní možnosti v poli orientace či komunikace. Přispívá k zajišťování osobních záležitostí s uplatněním jejich bezprostředních kapacit.

Podpora samostatného bydlení je terénní služba, která se poskytuje lidem s nízkou autarkií z důvodu handicapu nebo permanentní nemoci, zahrnující i psychickou chorobu. Cílem této služby je pomoc osobám žijících v jejich domácnostech.

Odlehčovací služby mohou být zabezpečovány formou ambulantní, pobytové či terénní. Služby mohou využít jednotlivci s nízkou soběstačností z důvodu permanentní nemoci, zdravotního postižení či věku. Péči o tyto osoby obvykle obstarává rodina nebo další osoby v jejich domácnosti. Cílem této služby je poskytnout pečující osobě nepostradatelný oddech.

Centra denních služeb skýtají služby ambulantního typu také osobám se sníženou autarkií, které vyžadují podporu při zajišťování péče o svou osobu a utužení své způsobilosti a zručnosti a není v jejich možnostech si takovou službu zaopatřit.

Denní stacionáře (dříve denní pobyty) poskytují služby ambulantní formy lidem s nízkou soběstačností v procesu denních hodin. Klient se pak v odpoledních nebo večerních hodinách navrácí zpět do své domácnosti.

Týdenní stacionáře (dříve týdenní pobyty) skýtají takové sociální služby, které se poskytují pouze v pracovních dnech a ve dnech pracovního klidu zůstávají klienti ve svých domácnostech.

Domovy pro osoby se zdravotním postižením jsou taková zařízení, která poskytují služby pobytového charakteru rovněž lidem s nízkou autarkií a to z důvodu zdravotního postižení. Zahrnuje komplexní, povětšinou permanentní péči.

Domovy pro seniory zaručují služby pobytové osobám seniorského věku, jež mají sníženou soběstačnost. Je zde zabezpečována souhrnná péče a ubytování v těchto domovech kompenzuje prostředí domáci.

Domovy se zvláštním režimem nabízejí služby pobytové formy lidem, kteří mají specializované požadavky plynoucí z jejich nemoci nebo jsou závislí na návykových látkách, trpí duševní chorobou nebo stařeckou či Alzheimerovou demencí anebo jinou demencí. Zařízení tohoto charakteru zajišťují odbornou pomoc pro určitou oblast osob.

Chráněné bydlení (dále jen ChB) může nabídnout pobytovou službu lidem s nízkou autarkií z důvodu permanentní nemoci či duševní choroby. Tato služba umožní těmto osobám poměrně nezávislý život ve své domácnosti. ChB má podobu skupinového nebo individuálního obydlí v zařízeních vedených poskytovatelem této služby (Králová a Rážová, 2012).

Matoušek a kol. (2013) ke službě sociální péče formou ChB uvádějí, že tento prostředek zabezpečení útočiště se pomalu uplatňuje jako jedna z potenciálních možností ubytování v ústavních aparátech. Nájemníci ChB jsou navigováni a motivováni k nejvyšší míře nezávislosti, mohou více rozhodovat o svých problémech a uznává se jejich dospělá úloha. Uvádí, že v nynější situaci klienty ChB mohou být například osoby bez přístřešku, osoby v seniorském věku, lidé s duševním postižením nebo také osoby odcházející z různých druhů ústavních zařízení.

Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče jsou poskytovány lidem již nepotřebující lůžkovou péči, ale z důvodu svého neuspokojivého zdravotního stavu vyžadují pomoc další fyzické osoby. Ze zdravotnických zařízení lůžkové péče nemohou být

takové osoby dříve propuštěny než je jim zabezpečena pomoc druhou fyzickou osobu nebo podpora ve formě terénní, ambulantní či pobytové sociální služby (Králová a Rážová, 2012).

2.4.3 Služby sociální prevence

Dle zákona o sociálních službách služby v § 53 sociální prevence „*napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů*“.

Raná péče je terénní službou určenou pro děti zdravotně postižené ve věku do 7 let a jejich rodiče. Tuto službu lze nabídnout také ve formě ambulantní. Cílem této služby sociální prevence je poskytnout podporu rodině a přispět k vývoji dítěte s handicapem.

Telefonická krizová pomoc představuje službu terénního charakteru a poskytuje se na tranzitivní období lidem, kteří se ocitnou ve stavu ohrožení života či zdraví nebo v jiné nesnadné situaci, kterou nemohou vyřešit svým vlastním úsilím.

Tlumočnické služby mohou být terénní nebo také ambulantní služby, které využívají osoby s poruchou komunikace vyvolanou smyslovým poškozením a tím brání obvyklé komunikaci s okolím bez podpory další fyzické osoby.

Azylové domy jsou zařízení, které nabízejí služby pobytového profilu na prozatímní dobu. Tyto domy jsou určeny pro osoby, které se ocitly v neblahé sociální situaci v souvislosti se ztrátou bydlení.

Domy na půli cesty jsou určeny pro poskytování ubytovacích služeb a jsou vyhrazeny pro osoby do 26 let věku. Do takových zařízení přicházejí jedinci opouštějící různá školská zařízení určená pro výkon ochranné či ústavní výchovy při dosažení 18 let, dále osoby z ostatních institucí vymezených pro péči o děti a mládež nebo jednotlivci odcházející z výkonu trestu odnětí svobody nebo opouštějící zařízení zaměřující se na ochrannou léčbu.

Kontaktní centra znázorňují ambulantní, popřípadě i terénní sociální služby, které se poskytují osobám se zvýšeným rizikem podléhat návykovým látkám. Kontaktní centra snižují zdravotní a sociální nebezpečí spojené s užíváním návykových látek.

Krizová pomoc demonstruje podporu ve formě ambulantní, pobytové nebo terénní formy. Pomáhá osobám, které se ocitly v nepříznivé životní situaci nebo je ohroženo jejich zdraví a nejsou schopny nastalou situaci vyřešit vlastními silami. Poskytuje se na tranzitivní dobu.

Intervenční centra ilustrují pomoc rovněž v podobě pobytové, ambulantní i terénní. V těchto zařízeních se poskytuje podpora lidem ohrožených násilným vystupováním jiných osob.

Posláním *nízkoprahových denních center* je poskytnout pomoc a podporu lidem v neblahé sociální situaci spojené především se ztrátou přístřešku. Pomoc se zaměřuje především na reciproční kooperaci k formování následujících činů směřujících k opětovnému zapojení osoby do společenského života a rovněž brání naprostému sociálnímu úpadku. Služba se poskytuje v ambulantní i terénní formě.

Údělem *nízkoprahových zařízení pro děti a mládež* (dále jen NZDM) je poskytovat pomoc a oporu dospívajícím dětem a podílet se na zdokonalování jejich životů. Tato zařízení umožňují nabízet služby ambulantní i terénní dětem ve věku od 6 let do 26 let. Cílem služby je napomáhání snižování zdravotního a sociálního rizika, službu lze poskytnout anonymně (Králová a Rážová, 2012).

Jak uvádí Matoušek a kol. (2013) chráněncem NZDM se mohou stát jednotlivé osoby nebo zvláštní zájmové pospolitosti spjaté s jistou městskou oblastí obvykle ve formě jistého většinového seskupení se specifickými kulturními znaky odlišujícími se od majoritní kultury. Příznačným profilem klientů NZDM je trávení svého volného času z odlišných důvodů mimo domov a nepodílejí se na organizovaných činnostech. Tyto osoby dávají přednost specifickému stylu života, který je neuznatelný pro majoritní societu.

Noclehárny nabízejí služby ambulantní formy mužům i ženám bez přístřešku, kteří se ocitli v krizové životní situaci. Tato zařízení umožňují využít hygienická zařízení a poskytují možnost přenocování.

Služby následné péče představují pobytové a ambulantní služby. Jsou určeny lidem s permanentní duševní chorobou a osobám závislým na návykových látkách. Tyto osoby obvykle dokončily léčení v odborných zdravotnických ústavech, procházejí ambulantním léčením nebo již abstinují.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi skýtají terénní i ambulantní služby, které se poskytují rodinám s dětmi, u kterých je jejich vývin ohrožen v konsekvenci dlouhotrvajících sociálních krizových poměrů, které nezvládají rodiče bez podpory přestat a u dítěte tak přetrvává riziko ohrožení jeho rozvoje.

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením představují služby ambulantního a terénního typu. Tyto služby se poskytují lidem v seniorském věku nebo osobám se zdravotním handicapem, kterým hrozí riziko sociálního vyloučení.

Sociálně terapeutické dílny jsou ambulantní služby poskytované osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení, které nejsou z tohoto důvodu umísitelné na otevřeném ani chráněném trhu práce. Jejich účelem je dlouhodobá a pravidelná podpora zdokonalování pracovních návyků a dovedností prostřednictvím sociálně pracovní terapie.

Terapeutické komunity pomáhají lidem s trvalou duševní chorobou nebo osobám závislým na návykových látkách. Služby tohoto charakteru se poskytují na prozatímní dobu. Léčení probíhá v několika fázích a je vhodné obzvláště pro jednotlivce mající nevhodné zázemí a existuje zde vysoké riziko recidivy. Cílem této služby je začlenit takové osoby do běžné společnosti a možnost samostatného zodpovědného fungování v jejich životě.

Terénní programy jsou služby terénního charakteru. Poskytují se osobám, které vedou nebezpečný styl života. Tyto služby jsou vymezeny pro pochybná uskupení osob, poživatelé návykových nebo omamných látek, jednotlivce bez přístřešku, občany bydlící v sociálně nepřijatelných skupinách a pro další sociálně ohrožené společenosti. Službu lze poskytovat anonymně. Cílem je tyto eventuální osoby vypátrat a snižovat nebezpečí jejich stylu života.

Sociální rehabilitace je služba poskytovaná lidem se zdravotním postižením, kteří mají zájem získat nové dovednosti a opatřit si informace pro svou nezávislost a svrchovanost. Posláním služby sociální rehabilitace je podporovat aktivitu, rozvoj a samostatnost lidí se zdravotním postižením. Službu sociální rehabilitaci lze poskytnout ve formě terénní, pobytové i ambulantní (Králová a Rážová, 2012).

V odborném časopise Pitáková (2011, s. 22) uvádí, že *“při čerpání sociální služby sociální rehabilitace je vhodné klást důraz na individuální a komplexní přístup s cílem vybudovat bezpečný vztah mezi klientem a pracovníkem. Spolupráci s klienty je možné zaměřit na znovuzískání sociálních kompetencí, posílení či vytvoření nových sociálních vazeb, zlepšení vztahů v rodině, stabilizaci psychického a zdravotního stavu.*

Klient služby sociální rehabilitace může mít možnost využít jednak poradenských konzultací se sociálním pracovníkem a individuálních konzultací s psychologem, docházet na skupinová setkání, účastnit se několikadenních pobytů s ostatními klienty, využít rad dlouhodobého poradenství či docházet do tvořivé dílny a denního centra”.

3 Analýza činnosti a hospodaření vybrané příspěvkové organizace

Tato část bakalářské práce se zabývá hospodařením příspěvkových organizací, vznikem příspěvkové organizace Čtyřlístku - centra pro osoby se zdravotním postižením, její činností a hospodařením.

3.1 Hospodaření příspěvkových organizací

Dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů) příspěvková organizace hospodáří s financemi, které nabyla svými aktivitami a s peněžními nástroji získanými od svého zřizovatele. Má možnost také hospodařit s financemi ze svých fondů, s finančními dary od právnických či fyzických osob, s financemi získaných z Národního fondu nebo z ciziny.

Zřizovatel přispívá své příspěvkové organizaci (dále jen p. o.) obvykle v kontinuitě na výkony nebo další její požadavky. Pokud p. o. produkuje ve své doplňkové činnosti výnosy, lze je upotřebit pouze ve prospěch své hlavní činnosti.

Jak je patrné z Obr. 3.1 tvoří peněžní fondy p. o. rezervní fond, fond investic, fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb.

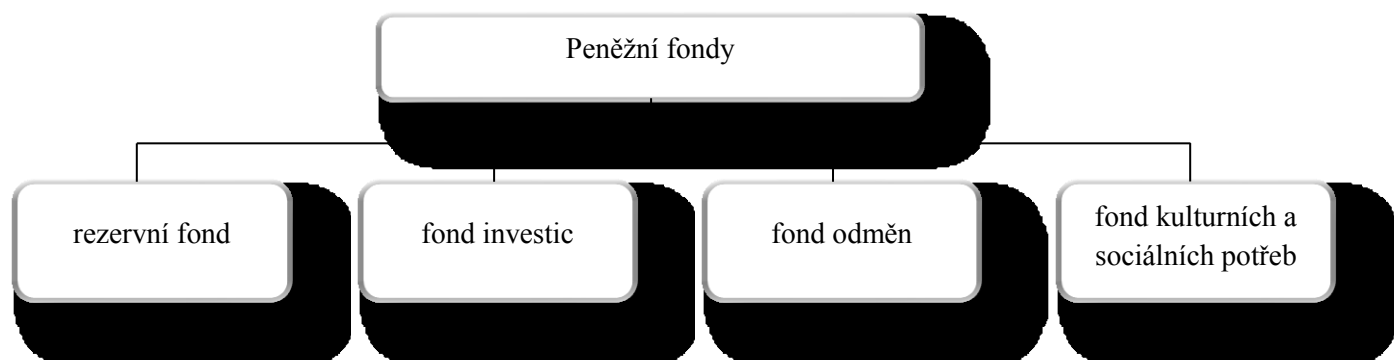
Rezervní fond se vytváří ze zlepšeného výsledku hospodaření p. o., který je schválen zřizovatelem po ukončení roku a je možno jej snížit o převedení do fondu odměn.

Fond investic tvoří p. o. k financování svých investičních požadavků.

Fond odměn se vytváří ze zlepšeného výsledku hospodaření organizace do výše 80 %, neměl by však přesáhnout 80 % rozsahu prostředků na mzdy vymezených zakladatelem nebo specifickým právním předpisem.

Fond kulturních a sociálních potřeb se vytváří primární dávkou na vrub nákladů p. o. z ročního rozpětí objemu nákladů vypořádaných na mzdy a náhrady mezd (Zákon č. 250/2000 Sb., 2000).

Obr. 3.1 Peněžní fondy příspěvkové organizace

Zdroj: Zákon č. 250 ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557-3567.
Vlastní zpracování.

Pospíšil (2013) uvádí, že ve vývoji založení p. o. územního samosprávného celku vytváří velmi důležitou úlohu zastupitelstvo schvalující její zřizovací listinu. V tomto vývoji představují významné úlohy také komise rady nebo výbory zastupitelstva. Podnět ke zřízení p. o. může vzniknout tedy i od komise nebo výboru jako uskutečnění jejich iniciativního poslání.

3.2 Historie a vznik organizace

Čtyřlístek - centrum pro osoby se zdravotním postižením Ostrava, příspěvková organizace (dále jen Čtyřlístek) se řadí svou výkonností i rozsahem služeb ke špičkovým zařízením tohoto typu v ČR. Čtyřlístek je registrován u Krajského úřadu MSK jako poskytovatel sociálních služeb.

V říjnu 1966 započal svou činnost Týdenní a denní pobyt pro mentálně postiženou mládež v Ostravě – Porubě.

V roce 1974 vznikl v Ostravě – Vítkovicích Ústav sociální péče pro děti s mentálním postižením ve věku od 3 do 7 let. V tomto zařízení bylo natrvalo umístěno 30 imobilních dětí s mentálním postižením, které byly naprosto závislé na podpoře ošetřujícího personálu.

V roce 1977 byla zahájena činnost v Ústavu sociální péče pro mládež (ve věku od 12 do 26 let) ve Slezské Ostravě a v tomtéž roku také vznikl Ústav sociální péče pro dospělé Na Liščině. V tomto zařízení byli ubytováni muži s mentálním postižením ve věku od 26 let.

První klienti byli obyvatelé domova důchodců v Ostravě – Mariánských Horách, postupně se do tohoto zařízení stěhovaly i další osoby z jiných měst.

Na začátku 80. let se v Ostravě – Muglinově začal budovat nový stacionář pro mentálně postiženou mládež, který zahájil svůj provoz v roce 1991. V tomto zařízení se nabízely také služby diagnostické, fungovalo zde také rehabilitační oddělení, které je i dosud k dispozici všem zařízením organizace.

Dne 1. 1. 1992 byl založen Ústav sociální péče pro mentálně postižené, který až do vzniku Čtyřlístku nabízel své služby dospělým osobám i dětem a s mentálním postižením v sedmi svých zařízeních v různých částech města Ostravy.

Graduální vývoj Ústavu sociální péče pro mentálně postižené byl výsledkem nových hledisek a názorů na péči o dospělé osoby i děti s mentálním postižením, který byl inspirován na počátku 90. let empirií v západní Evropě. Nové zkušenosti z ciziny přinesly prosazení pokrokové filozofie poskytovat všestrannou péči obzvláště ve sféře vzdělávání, výchovy a začleňování do běžné společnosti.

V roce 1994 byl zahájen provoz Chráněných dílen a Chráněného bydlení. Byl to velmi náročný projekt, který umožňoval osobám s mentálním postižením žít plnohodnotný život a tento ojedinělý návrh realizovala Ostrava jako jedno z prvních měst v ČR.

3.3 Organizační struktura

Od 1. ledna 2001 je Čtyřlístek příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je statutární město Ostrava.

Organizační strukturu Čtyřlístku popisuje Příloha č. 5. Statutárním orgánem p. o. je ředitel, zastupuje organizaci navenek, jedná jejím jménem a plní úkoly vyplývající z funkce statutárního orgánu v souladu s platnými předpisy a v rámci oprávnění určených zřizovací listinou, pokyny zřizovatele a vnitřními předpisy. Organizace poskytuje široké spektrum sociálních služeb, k datu 31. 12. 2014 zaměstnávala 358 fyzických osob, z toho 320 žen a 38 mužů.

3.4 Činnost organizace

Čtyřlístek poskytuje sociální služby lidem ve věku od sedmi let se zdravotním postižením mentálním i kombinovaným, které vycházejí z jejich individuálních potřeb. Poskytuje sociální služby pobytového, ambulantního i terénního charakteru.

Nabízí pobytové služby sociální péče v jednom týdenním stacionáři, ve čtyřech domovech a v chráněném bydlení pro osoby se zdravotním postižením, služby sociální péče typu podpory samostatného bydlení, základní sociální poradenství, rehabilitační i ošetrovatelskou zdravotní péči u pobytových služeb a služby sociální prevence v sociálně terapeutických dílnách.

Čtyřlístek ve svých zařízeních disponuje různými typy sociálních služeb, s místy určenými lidem s mentálním postižením i s kombinací tělesných a smyslových vad. Umožňuje klientům žít plnohodnotným způsobem života, který se blíží životnímu standardu v běžné společnosti. Vytváří inspirující atmosféru, pro uživatele produkuje zájmové aktivity, podporuje jejich individuality, rozvíjí duševní i tělesné kapacity. Napomáhá navazovat přátelské i mezilidské vztahy mezi klienty, respektuje jejich citový život, usiluje o udržení a posílení kontaktů s jejich rodinami. Ke každému klientovi se přistupuje individuálně s ohledem na respektování lidské důstojnosti.

Čtyřlístek vydává časopis „Zrcadlo“, který je určen pro klienty, zaměstnance, rodiče a opatrovníky klientů. Vychází čtvrtletně a reflektuje aktuální dění.

Prostřednictvím tiskových zpráv Čtyřlístek pravidelně informuje veřejnost o všech významných událostech, spolupracuje s odborným tiskem v oblasti sociálních služeb, také s denním tiskem, televizí a rozhlasem. Dlouhodobě spolupracuje se vzdělávacími subjekty, s partnerskou organizací v Polsku, navázala spolupráci se Soukromou střední uměleckou školou Ave Art v Ostravě, pokračuje také čínorodá kooperace s Knihovnou města Ostravy.

Veřejnost má možnost být obeznámena s výsledky činnosti Čtyřlístku během celého roku na různorodých výstavách, při kulturních a společenských akcích i v rámci pravidelně pořádaných Dnů otevřených dveří.

Většina zařízení Čtyřlístku vznikla z finanční podpory statutárního města Ostravy a také z dotací z evropských fondů prostřednictvím Regionálního operačního programu (dále jen ROP) Moravskoslezsko.

3.4.1 Domov Jandova

Posláním Domova Jandova je poskytovat klientům pomoc a podporu a předcházet tak jejich sociálnímu vyloučení. Cíle poskytovaných služeb v tomto zařízení jsou podporovat klienty v jejich soběstačnosti, rozvíjet jejich dovednosti, zmenšovat rizika související s životem osob ve skupinách, přispívat k samostatnosti klientů, vytvářet prostředí, ve kterém se klient cítí dobře a má pocit jistoty a bezpečí. Služby jsou určeny pro děti, mládež a mladým dospělým lidem s mentálním postižením ve věku od 7 do 26 let.

V Domově Jandova se pracuje v celoročním nepřetržitém provozu. Se zájemcem o poskytování sociální služby jedná sociální pracovnice. Spolu s ním je u jednání přítomen jeho zákonný zástupce. Případné přijetí klienta je ovlivněno pohovorem na základě osobního jednání a na základě lékařského posudku.

3.4.2 Domov Barevný svět

Domov Barevný svět je určen osobám s mentálním postižením. Úlohou tohoto domova je poskytovat pomoc a podporu a s využitím schopností klientů jim umožňuje zapojovat se zpět do společnosti. Potřeby klientů jsou vyhodnocovány individuálně tak, aby reciproční kooperace co nejvíce podporovala nezávislost osob a v nejvyšší míře pomáhala sociálnímu začleňování.

Toto zařízení tvoří komplex budov, který je umístěn do přírodního areálu. Budova je tvořena čtyřmi podlažními, má vlastní prádelnu, rehabilitaci, tělocvičnu, stravovací provoz i obsáhlou zahradní oblast. Moderní úprava domova dává možnost klientům žít v menších seskupeních, která vytvářejí společenství obývajících kuchyň, ložnici a obývací pokoj. Klienti jsou zde ubytováni v jednolůžkových a čtyřlůžkových pokojích. Pracovníci domova jsou zde pro klienty k dispozici nepřetržitě a nabízejí ubytování, stravování, sociální služby a základní sociální poradenství.

Cílem této služby je tedy uživatel schopný se sám o sebe postarat v rámci svých možností a kapacit a využívá svůj potenciál k rozvíjení svých dovedností, má pracovní uplatnění v chráněné dílně, na trhu práce, apod. Měl by být schopen nakládat s finančními prostředky, starat se o domácnost, připravovat si stravu a žít v seskupeních více osob.

3.4.3 Domov Na Liščině

Posláním zařízení Domova na Liščině je prostřednictvím sociální služby poskytovat dospělým lidem s mentálním postižením individuální podporu, vycházející z jejich potřeb, schopností, kapacit a zdravotního stavu.

Domov na Liščině pokračoval na činnost ústavu pro muže s mentálním postižením, který byl na Liščině otevřen v roce 1978. Dnešní podoba domova je tvořena třemi budovami s bezbariérovým přístupem, má své vlastní stravovací zařízení, prádelnu a rozlehlou zahradu. Pobytové služby mohou dnes využít osoby od 40 let věku, ženy i muži trpící středně těžkým až těžkým mentálním postižením, služby jsou poskytovány celoročně. Zařízení nabízí jednolůžkové, dvoulůžkové a třílůžkové pokoje. Stálá kapacita činí 63 míst. Zaměstnanci Domova Na Liščině se snaží klientům vytvořit podmínky přibližující se rodinnému prostředí. Nabízí svým klientům ubytování rodinného typu, tedy více samostatnosti a soukromí pro klienty. Lidé s mentálním postižením mohou zde pracovat v zájmových dílnách nebo ve velké zahradě. Pracovníci domova vytvářejí bohaté zájmové činnosti a programy, a to v oblasti sportu, kultury, hudby, klade důraz také na osobní záliby klientů. Snahou všech zaměstnanců je rozvíjení dovedností klientů, vytvářet jim příjemné prostředí, posilovat jejich dovednosti a rozhodovací schopnosti, učit je aktivnímu způsobu života. Kontakt uživatelů se sociálním prostředím je zachováván návštěvami různých společenských, kulturních i sportovních akcí

Součástí tohoto zařízení je také kreativní ateliér, který je svým pojetím samostatné tvůrčí dílny v ČR zcela zřejmě jedinečným projektem. Slouží všem uživatelům centra Čtyřlístek. Ateliér skýtá prostranství pro smysluplné využití volného času, poskytuje odpočinek, rozvíjí tvořivé schopnosti a zájmy v oblasti umění, dává možnosti k nonverbální komunikaci i prosté radosti z tvorby. Využívají se zde různorodé výtvarné způsoby práce a všechny dostupné materiály. S díly vznikajícími v kreativním ateliéru je možnost se seznámit na početných výstavách v Ostravě i v ostatních městech. Disponuje permanentní pracovní dobou.

3.4.4 Domov Hladnovská

Úlohou Domova Hladnovská je poskytovat pomoc a podporu mentálně postiženým lidem s přidruženou duševní chorobou, kteří z příčiny vážného konfliktního chování už nemohou

přebývat ve svém přirozeném prostředí a to ani za přispění rodinných příslušníků nebo jiných sociálních služeb.

Tento domov se zvláštním režimem je určen pro ubytování dospělých osob s mentálním postižením, kteří vyžadují značný rozsah podpory v průběhu celého dne. Tuto službu poskytuje zařízení od dubna roku 2014. Na tento projekt Domova Hladnovská finančně přispěla dotace z Evropského programu pro regionální rozvoj – ROP NUTS II Moravskoslezsko.

3.4.5 Chráněné bydlení Čtyřlístek

Úkolem Chráněného bydlení Čtyřlístek je individuální podpora lidí s mentálním postižením při získávání nebo zachování dovedností a nadání, které jim pomáhají se začleňováním se do běžného života ve společnosti.

Služby formou chráněného bydlení poskytuje Čtyřlístek ve dvou rodinných domech s rozsáhlými zahradami v pokojných vilových městských částech v Thomayerově ulici v Ostravě - Vítkovicích a v Bronzové ulici v Ostravě - Slezské Ostravě. Domy mají kapacitu celkem pro 17 osob s lehkým a středně těžkým mentálním postižením, lze zde ubytovat také 2 imobilní klienty.

3.4.6 Chráněné bydlení Martinovská

Údělem Chráněného bydlení Martinovská je pomoc lidem s mentálním postižením při nabytí nebo udržování schopností a zdatností, které umožňují uživatelům zapojit se do života v běžné společnosti.

Tato služba je stanovena pro dospělé osoby s lehkým a středně těžkým mentálním postižením. Kapacita Chráněného bydlení Martinovská činí šest klientů.

Chráněné bydlení Martinovská je umístěno do nově zrekonstruovaného rodinného domu s přílehlou zahradou v Ostravě - Martinově. Tuto službu mohou využívat všichni uživatelé trvale celý rok. Ve vile jsou vytvořeny jednolůžkové místnosti, klienti mají společnou kuchyň, obývají pokoj a ostatní interiér. Dále jsou zde umístěny dvě společná WC a dvě koupelny, jedna disponuje vanou a druhá sprchovým koutem. Dům není bezbariérový, je vhodně umístěn blízko městské hromadné dopravy.

3.4.7 Chráněné bydlení Třebovice

Sociální služby v tomto bydlení jsou poskytovány během celého roku šesti dospělým osobám s mentálním postižením i v kombinaci se smyslovým a tělesným postižením. Budova je bezbariérová, uživatelé zde bydlí ve společné domácnosti v jednolůžkových místnostech s vlastním sociálním zařízením, společnou kuchyní, prádelnou a obývacím pokojem.

Posláním je podporovat lidi se zdravotním postižením v nezávislém způsobu života a začlenění se do běžné společnosti.

3.4.8 Domov Třebovice

Sociální služba v Domově Třebovice je poskytována v domácnostech klientů, v kanceláři služby Podpora samostatného bydlení a také na území města Ostravy (vyřizování na úřadech, doprovody k lékařům, obchůzky, doprovázení do kulturních zařízení, apod.). Tento druh sociálních služeb se poskytuje stále a v průběhu celého roku celkem 20 klientům, dospělým lidem s mentálním postižením i v kombinaci se smyslovým a tělesným postižením, kteří vyžadují značný rozměr podpory. Posláním je přičinit se o lepší sociální zapojení lidí se zdravotním postižením skrze poskytování odborné podpory a specializované péče.

3.4.9 Podpora samostatného bydlení

Posláním terénní sociální služby Podpora samostatného bydlení je napomáhat osobám s mentálním postižením ve využívání vlastních kapacit a dovedností k osobnímu uskutečnění a vedení plnohodnotného života. Snahou zaměstnanců je to, aby klienti byli schopni vést samostatný život a aby mohli zůstat ve svém prostředí co nejdelší dobu.

K měsíci únoru 2016 vykazuje služba 21 klientů, přičemž poskytování požadovaných sociálních služeb závisí na současných personálních schopnostech poskytovatele. Službu lze ihned poskytnout pro dva uživatele. Služby tohoto charakteru se poskytují dle individuálních potřeb a ujednání s klientem v jeho domácím prostředí.

3.4.10 Centrum pracovní činnosti

Úlohou Centra pracovní činnosti je dlouhodobá a systematická podpora osob s mentálním postižením spočívající ve zreformování pracovních zvyků a obratností a nabývání soběstačnosti.

V pracovních dílnách se podporují ti, kteří chtějí být autonomní a odpovědní, mají zájem pracovat, učit se novým věcem a potkávat se s ostatními lidmi.

Zařízení je umístěno v Ostravě - Kunčickách. Budova má tři podlaží a částečně využitě podkroví. Prostory sociálně terapeutických dílen jsou umístěny v jednotlivých podlažích, dvě místnosti jsou situovány do podkroví. Zařízení není bezbariérové, podkroví není přístupné osobám na invalidním vozíku. V budově není vlastní stravovací provoz, potraviny se zde transportují z Domova Barevný svět. Sociální služby jsou k dispozici celý pracovní týden v ranních a odpoledních hodinách mimo státní svátky.

3.4.11 Zdravotní péče

Ošetrovatelská a zdravotní péče je poskytována uživatelům v pobytových zařízeních ve shodě se zákonem o sociálních službách. Zdravotní péče je zajišťována všeobecnými praktickými lékaři, praktickými lékaři pro děti a dorost, psychologem a docházejícími odbornými lékaři s ohledem na zdravotní stav klientů. Pokud jsou schopni uživatelé navštívit odborné lékaře ve zdravotních zařízeních, poskytuje se jim podpora ve formě doprovodu.

Obslužná péče je zabezpečována sociálními pracovníky a specializovanou ošetrovatelskou péčí obstarávají všeobecné zdravotní sestry. Prvkem ve zdravotnickém týmu je také nutriční terapeutka, která pečuje na vhodnost, barevnost a chutnost potravin a na principy zdravé výživy.

V urgentních případech a při zhoršení zdravotního stavu klientů se povolává lékařská pohotovostní služba, která rozhodne o případné terapii, popřípadě o hospitalizaci ve zdravotnickém zařízení.

Oddělení rehabilitace poskytuje rehabilitační péči jen uživatelům využívajících služeb Čtyřlístku. Úlohou ergoterapeutů a fyzioterapeutů je napomáhat hodnotě života klientů, aby mohli dosáhnout vysokou míru soběstačnosti formou fyzioterapeutických a ergoterapeutických metod.

Stravování a nutriční péče představují ve Čtyřlístku neoddělitelnou složku opatrování o klienty. Těm je podávána základní strava a strava dietní. Základní strava se podává podle zásad racionální výživy a dietní splňuje podmínky dietních zásad (Informace o příspěvkové organizaci Čtyřlístek©2016).

3.5 Hospodaření organizace

Čtyřlístek vede účetnictví ve zjednodušeném rozsahu od 1. 1. 2010 na základě rozhodnutí zřizovatele (rady města č. 11203/RMO610/135 ze dne 15. 6. 2010) a dle vyhlášky MF č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

Hlavní účel zřízení organizace je:

- poskytování sociálních služeb osobám se zdravotním postižením v rozsahu a za podmínek, stanovených platnými právními předpisy,
- dodávka tepla a TUV do objektu Hladnovská ul. 757/119a v Ostravě – Muglinově a dodávka tepla a vody do objektu v ulici Na Liščině 12A/689 v Ostravě – Hrušově,
- závodní stravování.

Doplňkovou činnost organizace nevykonává.

Hospodaření organizace je analyzováno v letech 2010–2014.

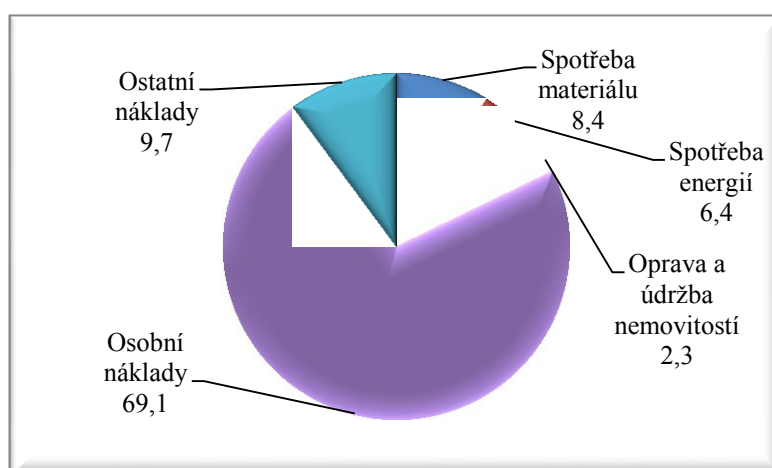
3.5.1 Hospodaření organizace v roce 2010

V roce 2010 vyčerpal Čtyřlístek **náklady** ve výši **145 200 000 Kč**, s porovnáním s rokem 2009 poklesly o 8 513 000 Kč. Snížila se spotřeba materiálu o 1 985 000 Kč a spotřeba energií o 563 000 Kč. Opravy a udržování byly nižší o 10 160 000 Kč a odpisy dlouhodobého majetku (dále jen DM) o 338 000 Kč.

Z grafu z Obr. 3.2 je patrné, že největší náklady Čtyřlístku tvořily *osobní náklady*. Na platy zaměstnanců bylo vynaloženo 73 262 000 Kč, z toho ve výši 100 000 Kč na odměny zaměstnanců byl použit fond odměn. V osobních nákladech je také zahrnuto odstupné dvěma zaměstnancům ve výši 290 000 Kč v kontextu s organizační změnou a ukončením pracovního poměru následkem pracovního úrazu. V jiných sociálních nákladech je naúčtována polovina náhrad platů za dočasnou pracovní neschopnost zaměstnanců ve výši 177 000 Kč. Další položku nákladů představovaly *ostatní náklady* zahrnující externí služby úklidové, ostrahy,

právní, softwarové, telekomunikační a jiné, cestovní náklady, odškodnění zaměstnanců v souvislosti s pracovními úrazy, odpis nedobytných pohledávek za poskytnuté sociální služby (se souhlasem zřizovatele 236 000 Kč), aj.

Obr. 3.2 Náklady v roce 2010 (v %)

Zdroj: Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2010. Vlastní zpracování.

Dále se na nákladech organizace podílela *spotřeba materiálu* ve výši 12 122 000 Kč, jejíž nejvyšší podíl tvořily potraviny (57,9 %). Na spotřebě energií ve výši 9 247 000 Kč participoval plyn (49,6 %), elektrická energie (31,5 %), vodné a stočné (15,7 %).

Poslední, nejnižší nákladovou položku představovala *oprava a údržba nemovitostí* ve výši 3 339 000 Kč.

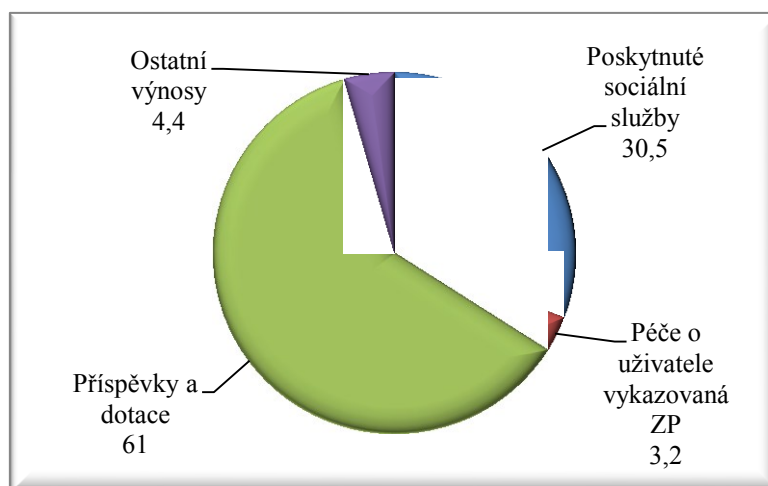
Celkové **výnosy** v roce 2010 dosáhly **145 212 000 Kč** a ve srovnání s rokem 2009 byly nižší o 8 501 000 Kč, tj. o 5,5 %. Poklesly výnosy od ZP o 575 000 Kč, tj. o 11 % a výnosy z nároků na prostředky státního rozpočtu a územně samosprávných celků o 10 362 000 Kč, tj. o 10,5 %. Výnosy z prodeje služeb vzrostly o 1 327 000 Kč, tj. o 2,7 %, z toho na poskytování sociálních služeb o 1 858 000 Kč. Ostatní výnosy se zvýšily o 534 000 Kč (vyšší čerpání rezervního fondu, plnění pojišťoven za škodní pojistné události na majetku).

Na dosažených výnosech, jak je patrné v grafu na Obr. 3.3, se podílely *poskytnuté sociální služby* za ubytování, stravování, za péči a za fakultativní služby ve výši 44 316 000 Kč, tj. 30,5 %, zdravotní, ošetrovatelská a rehabilitační *péče o uživatele vykazovaná ZP* ve výši

4 671 000 Kč, tj. 3,2 %, *příspěvky a dotace* na provoz v částce 88 529 000 Kč, tj. 61 % a *ostatní výnosy* ve výši 6 332 000 Kč, tj. 4,4 % (zejména dodávky tepla a užitkové vody 950 000 Kč, pojistná plnění za odškodnění pracovních úrazů zaměstnanců 434 000 Kč, apod.)

Autarkie Čtyřlístku se v roce 2010 zvýšila na 39,04 % oproti 35,67 % v roce 2009.

Obr. 3.3 Výnosy v roce 2010 (v %)

Zdroj: Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2010. Vlastní zpracování.

Neinvestiční příspěvek od zřizovatele na rok 2010 činil 62 284 000 Kč, z toho na provoz ve výši 59 862 000 Kč a na odpisy ve výši 2 422 000 Kč. K datu 30. 6. 2010 byl příspěvek navýšen na 63 712 000 Kč, o částku 120 000 Kč z grantu zřizovatele z oblasti kultury a o 1 308 000 Kč na osobní náklady v souvislosti se schváleným navýšením počtu zaměstnanců. Na zpracování projektového plánu „Vzděláváním k vyšší kvalitě sociálních služeb“ byl zvýšen příspěvek zřizovatele o 48 000 Kč na 63 760 000 Kč. MSK souhlasil s poskytnutím účelové dotace v částce 99 400 Kč na projekt „Služba auditorskému týmu“ a závazný ukazatel byl navýšen na částku 63 860 000 Kč k datu 31. 12. 2010.

Dotace ze státního rozpočtu z MPSV ČR na rok 2010 ve výši 24 775 000 Kč byla vymezena na poskytování šesti sociálních služeb a byla vyčerpána na osobní náklady a platy zaměstnanců.

Investiční dotace ve výši 600 000 Kč na výdaje spojené s rekonstrukcí Domova Barevný svět a Domova na Liščině byla spotřebována v částce 504 000 Kč a nevyčerpaná částka

96 000 Kč byla navrácena poskytovateli v květnu 2010. Investiční dotace ve výši 200 000 Kč na výdaje spojené se vypracováním 2 kusů žádostí o dotaci z ROP NUTS II včetně studie proveditelnosti pro projekty výše uvedených domovů byla v této výši vyčerpána.

Organizace k datu 31. 12. 2010 zaměstnávala 380 osob, z toho 43 mužů a 337 žen. V roce 2010 bylo nově přijato 75 zaměstnanců a 64 zaměstnanců pracovní poměr ukončilo. Velká fluktuace zaměstnanců je způsobena psychicky i fyzicky náročným zaměstnáním v oblasti sociálních služeb a rovněž nízkým mzdovým ohodnocením v této sféře.

Komplexní výše přijatých finančních i věcných darů v roce 2010 dosáhla hodnoty 764 883 Kč, z toho peněžní dary 627 544 Kč.

Finální zůstatek ve fondu odměn na konci roku 2009 činil 1 135 000 Kč, za sledované období byly vyčerpány odměny zaměstnanců ve výši 100 000 Kč.

V minulém roce fond FKSP pojímal obnos 461 000 Kč, za sledované období přibyla částka 1 469 000 Kč z hrubých mezd, vyčerpáno 1 330 000 Kč na peněžní dary.

Rezervní fond tvořený zlepšeným výsledkem hospodaření disponoval k datu 31. 12. 2009 zůstatkem 178 000 Kč a v roce 2010 byl do něj přidělen zlepšený výsledek hospodaření za rok 2009 ve výši 16 Kč.

Počáteční stav rezervního fondu v roce 2010 byl 307 000 Kč, přibyly peněžní dary od právnických i fyzických osob ve výši 628 000 Kč, byly použity prostředky v hodnotě 486 000 Kč na provozní účely.

Na tvorbě investičního fondu participoval příděl z vytvořených odpisů ve výši 6 140 000 Kč a dvě dotace v hodnotě 800 000 Kč. Z fondu byly uhrazeny investice ve výši 1 803 000 Kč, výsledkově byl fond snižen o 3 578 000 Kč z důvodu nezajištění jeho krytí peněžními prostředky ke dni sestavení účetní závěrky. Nevyčerpaná částka z poskytnuté subvence činící částku 600 000 Kč byla vrácena v tomto sledovaném období a v ostatním použití byla uvedena částka 96 000 Kč.

Konečný zůstatek ve fondech organizace k datu 31. 12. 2010 ilustruje Tabulka 3.1.

Tab. 3.1 Zůstatek na účtech fondů ke dni 31. 12. 2010

Název fondu	Konečný zůstatek
Fond odměn	1 035 000 Kč
FKSP	600 000 Kč
Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	178 016 Kč
Rezervní fond	449 000 Kč
Investiční fond	1 959 000 Kč

Zdroj: Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2010. Vlastní zpracování.

Výsledek hospodaření k 31. 12. 2010 **skončil ziskem 11 741 Kč**, který byl rozdělen do fondu odměn ve výši 9 000 Kč a do rezervního fondu ve výši 2 741 Kč (Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2010).

3.5.2 Hospodaření organizace v roce 2011

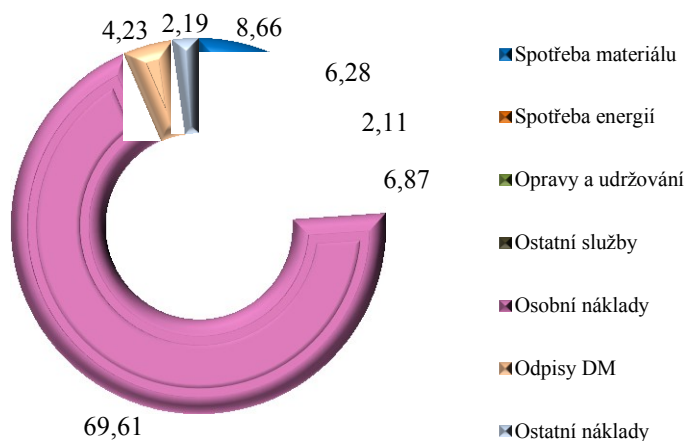
Čtyřlístek v roce 2011 spotřeboval **náklady** ve výši **143 204 000 Kč**, tj. 99,95 % jejich roční plánované výše 143 277 000 Kč. Oproti roku 2010 se celkové náklady snížily, klesla spotřeba energií o 248 190 Kč, opravy a údržby ve výši 311 588 Kč, v ostatních službách se náklady snížily o 441 713 Kč a v osobních nákladech o 647 017 Kč. Dále poklesly odpisy DM o 88 675 Kč a snížila se spotřeba ostatních nákladů o 599 669 Kč (např. v odškodnění zaměstnanců v souvislosti s pracovními úrazy). Naopak vyšší výdaje byly vynaloženy na spotřebu materiálu, a to o 282 054 Kč (věcné dary a materiál získaný z dotací, účelových příspěvků, peněžních darů a nadačních příspěvků).

Jak je zřejmé z grafu na Obr. 3.4 největší položku nákladů v roce 2011 tvořily *osobní náklady* ve výši 99 684 202 Kč, tj. 69,61 % (z toho platy zaměstnanců ve výši 73 292 596 Kč, tj. 51,18 %). Dále se na nákladech Čtyřlístku podílela *spotřeba materiálu* v částce 12 403 791 Kč, tj. 8,66 %, *ostatní služby* v částce 9 838 970 Kč, tj. 6,87 %, *spotřeba energií* ve výši 8 998 693 Kč, tj. 6,28 %, *odpisy DM* činily 6 050 866 Kč, tj. 4,23 %. *Opravy*

a *udržování* byly další nákladovou položkou ve výši 3 027 340 Kč, tj. 2,11 % a *ostatní náklady* v částce 3 137 093 Kč, tj. 2,19 %.

Nejvýznačnější položkou spotřeby materiálu byly potraviny v hodnotě 6 892 846 Kč, tj. 55,57 %. Dále zde byl naúčtován materiál pořízený z účelových příspěvků a dotací, věcné dary, nadační příspěvky a peněžní dary ve výši 776 376 Kč, tj. 6,26 %. Na spotřebě energií participoval zemní plyn (4 164 519 Kč, tj. 46,28 %), elektrická energie (3 142 688 Kč, tj. 34,92 %), vodné a stočné (1 429 660 Kč, tj. 15,89 %), teplo a teplá užitková voda (261 826 Kč, tj. 2,91 %).

Obr. 3.4 Náklady v roce 2011 (v %)

Zdroj: Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2011. Vlastní zpracování.

Položka nákladů opravy a udržování zahrnuje opravu havárie trafostanice v Domově Barevný svět v částce 161 760 Kč, která byla uhrazena z účelové peněžitě podpory od zřizovatele. Získané dary ve finanční podobě byly použity ve výši 89 506 Kč na opravy podlahových krytin. Ostatní služby pojímají obzvláště úklidové služby (3 641 855 Kč, tj. 37,01 %), služby ostrahy (1 712 793 Kč, tj. 17,41 %) a na tyto potřeby byly účtovány služby pořízené z účelových příspěvků, nadačních příspěvků, dotací a peněžních darů v částce 332 192 Kč, tj. 3,38 %. V osobních nákladech bylo spotřebováno 125 266 Kč na pomocné práce uskutečňované uživateli sociálních služeb na základě dohod o pracovní činnosti

a o provedení práce. Odstupné ve spojitosti s organizačními změnami dosahovalo částky 45 879 Kč a náhrada mzdy za dočasnou pracovní neschopnost činila 467 268 Kč.

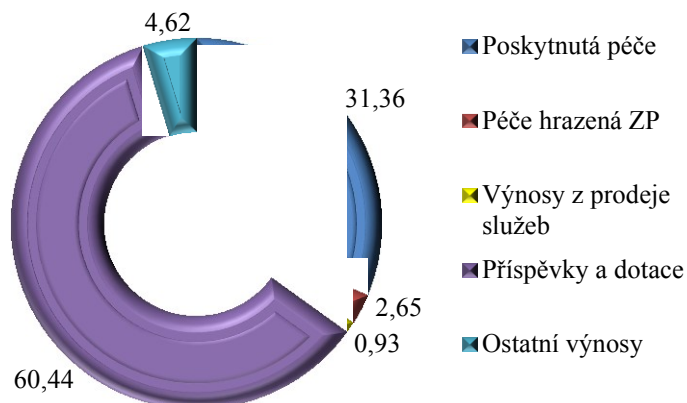
MSK vyúčtoval Čtyřlístku smluvní pokuty za porušení povinností uvedených ve smlouvách o poskytování sociálních služeb při uskutečnění plánu „Podpora a rozvoj služeb sociální prevence v MSK“. Pokuta se vztahovala na nedodržení závazku u podpory samostatného bydlení a byla stanovena sankce v částce 33 000 Kč z důvodu neplnění určeného množství kontaktů v letech 2009 až 2011 a dále MSK shledal porušení u sociálně terapeutických dílen a to z důvodu neplnění stanoveného počtu osob ve službě taktéž v letech 2009 až 2011 a uložil pokutu ve výši 27 000 Kč.

Největší položku v ostatních nákladech tvořil neuplatnitelný odpočet daně z přidané hodnoty u krácených přijatých zdanitelných plnění v hodnotě 2 093 620 Kč (u služeb ostrahy 306 427 Kč, u potravin 650 113 Kč, u zemního plynu a elektrické energie 1 137 080 Kč). Následně je zde zaúčtováno odškodnění zaměstnanců související s pracovními úrazy v částce 293 936 Kč, zákonné pojištění odpovědnosti Čtyřlístku ve výši 307 450 Kč, kapesné vydané nezaopatřeným nezletilým osobám se stanovenou ústavní výchovou v hodnotě 31 790 Kč a bankovní výlohy činily 81 382 Kč.

V roce 2011 celkové **výnosy** dosáhly výše **143 226 339 Kč**, tj. 99,96 % jejich roční plánované výše 143 277 000 Kč. Ve srovnání s rokem 2010 byly nejen náklady, ale také výnosy nižší. Klesly výnosy od ZP o 876 842 Kč, výnosy za poskytnutou sociální péči zahrnující placenou péči a příspěvek na péči o částku 262 154 Kč. Nižší příspěvek na péči byl ovlivněn sníženou kapacitou v pobytových zařízeních a také úbytkem uživatelů s přiznaným IV. stupněm příspěvku na péči. Ve výnosech územních rozpočtů z příspěvků a dotací meziročně byl zaznamenán pokles o 1 968 945 Kč. Oproti tomu se zvýšily výnosy za stravování a ubytování uživatelů sociálních služeb o 869 332 Kč a ostatní výnosy vzrostly o 289 657 Kč a to příčinou vyššího čerpání rezervního fondu k zajištění provozních potřeb.

Z Obr. 3.5 lze vyčíst, že na výnosech Čtyřlístku se podílel výtěžek za *poskytnutou sociální péči*, za stravování a ubytování v hodnotě 44 922 655 Kč, tj. 31,36 %. Další položku výnosů tvořily příjmy za ošetrovatelskou *péči hrazenou ZP* ve výši 3 794 412 Kč, tj. 2,65 %, ostatní *výnosy z prodeje služeb* v částce 1 327 240 Kč zahrnující závodní stravování, tj. 0,93 %.

Obr. 3.5 Výnosy v roce 2011 (v %)

Zdroj: Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2011. Vlastní zpracování.

Na dosahování zisku participovaly nejvyšší mírou výnosy územních rozpočtů z transferů – *příspěvků a dotací* činící 86 559 673 Kč, tj. 60,44 %. Zvyšování příjmů Čtyřlístku napomáhaly také *ostatní výnosy* ve výši 6 622 359 Kč, tj. 4,62 % pojímající dodávky tepla a teplé užitkové vody (871 623 Kč), pojistná plnění za odškodnění pracovních úrazů zaměstnanců (291 936 Kč), čerpání rezervního fondu (883 575 Kč), čerpání fondu odměn (100 000 Kč), proúčtování snížení investičního fondu nekrytého finančními prostředky (3 828 291 Kč) a výnosy z pronájmů (123 443 Kč).

Soběstačnost Čtyřlístku se oproti roku 2010 z 39,04 % zvýšila v roce 2011 na 39,57 %.

Pro rok 2011 činila neinvestiční finanční podpora od zřizovatele částka ve výši 64 651 000 Kč. Z této částky byl věnován na provoz obnos 62 104 000 Kč a na odpisy částka 2 547 000 Kč. Příspěvek byl navýšen o 150 000 Kč na realizaci projektu - koncertu „Všechny barvy duhy V“, dále o finanční podporu v hodnotě 20 000 Kč na realizaci projektu „Vánoční turnaj ve stolním tenisu“, také o účelovou pomoc ve výši 162 000 Kč na renovaci havárie rozvodny vysokého napětí v Domově Barevný svět a o částku 84 000 Kč na účelovou dávku z MSK pro uskutečnění projektu „Všechny barvy duhy V“. Nevyčerpaná komponenta účelové dotace z MSK byla navráćena a příspěvek byl tedy snížen o 28 000 Kč na souhrnnou hodnotu 65 039 000 Kč.

Čtyřlístku byly v roce 2011 poskytnuty dotace a příspěvky ve výši 65 038 098 Kč, z této částky na provoz v hodnotě 62 104 000 Kč, na odpisy ve výši 2 547 000 Kč, účelová dotace z rozpočtu MSK činila 55 338 Kč a účelové granty a příspěvky od zřizovatele dosáhly podpory ve výši 331 760 Kč.

Ze státního rozpočtu z MPSV byla poskytnuta dotace na poskytování sociálních služeb v souhrnné hodnotě 21 846 000 Kč, tato podpora se využila převážně na mzdy zaměstnanců.

Počet zaměstnanců k datu 31. 12. 2011 činilo 372 osob, z toho 39 mužů a 333 žen. V průběhu roku 66 pracovníků pracovní poměr skončilo a bylo přijato 58 nových pracovníků.

V roce 2011 získal Čtyřlístek věcné i peněžní dary v souhrnné hodnotě 887 000 Kč.

Do fondu odměn bylo ze zlepšeného výsledku hospodaření za rok 2010 převedeno 9 000 Kč, čerpána částka 100 000 Kč na odměny zaměstnanců.

Za toto sledované období bylo do fondu FKSP přiděleno 738 000 Kč, vyčerpalo se 800 000 Kč na peněžní dary.

Do rezervního fondu tvořeného ze zlepšeného výsledku hospodaření byla z roku 2010 přidělena částka 2 741 Kč, bylo vyčerpáno 156 000 Kč na obnovu osobních počítačů. Zůstatek 449 000 Kč na rezervním fondu byl v roce 2010 navýšen o 520 000 Kč získaných na základě uzavřených dohod o bezúplatném nabytí a převodu majetku, darovacích smluv a z finančních podpor nadačních fondů, z toho byly použity prostředky ve výši 726 000 Kč k provozním účelům.

Převedená částka 1 959 000 Kč z roku 2010 na investičním fondu byla navýšena v tomto sledovaném období o investiční dotaci 4 000 000 Kč, finanční dary v hodnotě 235 000 Kč. Z fondu byly uhrazeny investice v hodnotě 5 861 000 Kč, výsledkově byl fond snížen o 3 828 000 Kč z důvodu nezajištění jeho krytí finančními prostředky ke dni 31. 12. 2011.

Výsledná salda z hospodaření organizace s fondy jsou k nahlédnutí v Tabulce 3.2.

Tab. 3.2 Zůstatek na účtech fondů ke dni 31. 12. 2011

Název fondu	Konečný zůstatek
Fond odměn	944 000 Kč
FKSP	538 000 Kč
Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	24 757 Kč
Rezervní fond	243 000 Kč
Investiční fond	2 556 000 Kč

Zdroj: Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2011. Vlastní zpracování.

Výsledek hospodaření v roce 2011 **skončil ziskem 22 224 Kč**, který byl po schválení a v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., v platném znění rozčleněn do rezervního fondu v částce 4 524 Kč a do fondu odměn ve výši 17 700 Kč (Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2011).

3.5.3 Hospodaření organizace v roce 2012

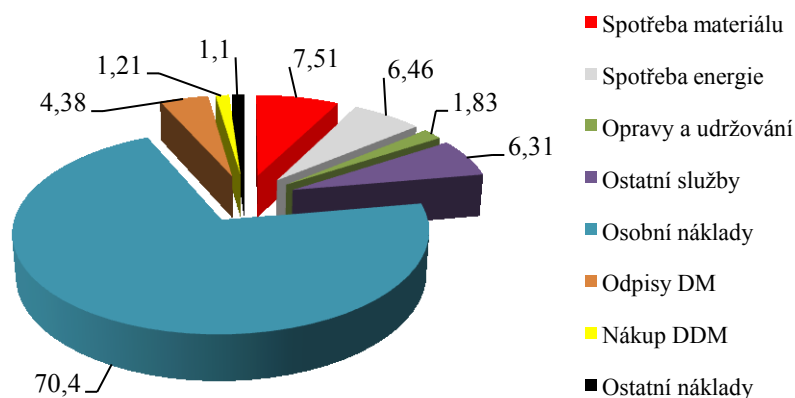
V roce 2012 Čtyřlístek vypotřeboval celkové **náklady** ve výši **140 650 597 Kč**, tj. 100,23 % jejich roční zamýšlené výše 140 326 000 Kč. Ve srovnání s rokem 2011 byly náklady nižší o 2 553 517,95 Kč. Nižší výdaje se projevily ve spotřebě materiálu o 1 838 530,04 Kč, dále poklesly náklady na údržby a opravy o 457 608,10 Kč. Výdaje na ostatní služby byly nižší o 966 031,90 Kč, osobní náklady o 659 441,49 Kč, ostatní náklady o 453 647,86 Kč. Naopak vyšší náklady se ukázaly ve spotřebě energií o 81 987,23 Kč a v odpisech DM o 102 616,17 Kč.

Na souhrnných nákladech za toto sledované období vykreslených v grafu na Obr. 3.6 participovala *spotřeba materiálu* ve výši 10 565 260,23 Kč, tj. 7,51 % (z toho potraviny ve výši 6 798 384,19 Kč), dále *spotřeba energie* v celkové hodnotě 9 080 680,44 Kč, tj. 6,46 % (z toho teplo a teplá užitková voda ve výši 326 711,01 Kč, vodné a stočné 1 393 010,81 Kč, elektrická energie 3 315 216,97 Kč a zemní plyn 4 045 741,65 Kč).

Další nákladovou položku tvořily *opravy a udržování* v úhrnné hodnotě 2 569 731,40 Kč, tj. 1,83 % a *ostatní služby* ve výši 8 872 938,48 Kč, tj. 6,31 % zahrnující ostrahu objektů

a úklidové služby. Nejvýznamnějším elementem nákladů byly *osobní náklady* ve výši 99 024 761 Kč, tj. 70,40 %, z toho mzdové náklady činily 73 274 593 Kč.

Obr. 3.6 Náklady v roce 2012 (v %)

Zdroj: Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2012. Vlastní zpracování.

Do nákladů se promítly rovněž *odpisy DM* v hodnotě 6 153 481,62 Kč, tj. 4,38 %, *nákup drobného dlouhodobého majetku* (dále jen DDM) v hodnotě 1 696 587,43 Kč, tj. 1,21 % a *ostatní náklady* ve výši 2 683 445,05 Kč, tj. 1,1 %.

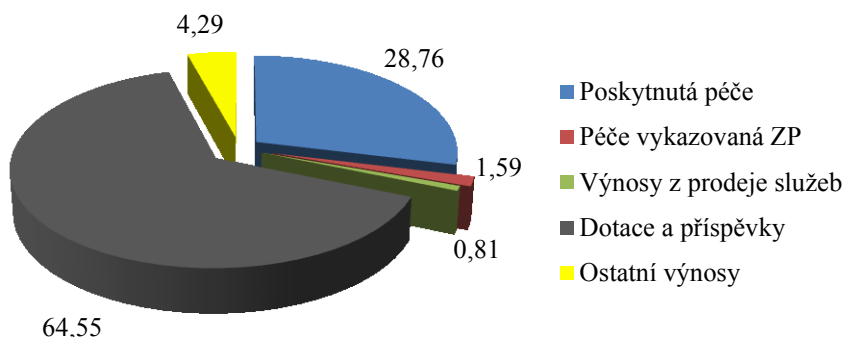
Ve výdajích jsou rovněž zaúčtovány věcné dary a materiál, služby a nákup DDM vytvořený z dotací – grantů, nadační podpory a peněžních prezentů v souhrnné hodnotě 846 538,12 Kč. Z účelové podpory od zřizovatele byla kryta výloha na opravu garážových vrat ve výši 116 000 Kč a renovace havarijního stavu kanalizace a odpadů v Domově na Liščině ve výši 249 621 Kč.

Vyjma mzdových výdajů osobní náklady pojímaly rovněž odstupné v návaznosti na organizační změny ve výši 306 848 Kč, náhrady za dočasnou pracovní neschopnost placenou zaměstnavatelem v částce 404 755 Kč, suma 291 617 Kč byla poskytnuta na ostatní osobní náklady a obnos ve výši 100 000 Kč na odměny hrazené z fondu odměn. Odpisy DM obsahovaly zůstatkovou hodnotu 250 042,96 Kč fyzicky zlikvidovaného dlouhodobého hmotného majetku ve shodě se zřizovatelem. Nákup DDM zahrnoval obnos ve výši 741 336 Kč vynaložený na vybavení v rámci projektu „Rekonstrukce Domova na Liščině“ financovaného z ROP a z dotace zřizovatele.

Souhrnné **výnosy** v roce 2012 činily **140 651 658,81 Kč**, tj. 100,23 % jejich roční navrhované výše 140 326 000 Kč. Ve srovnání s rokem 2011 klesly výnosy o 2 574 679,90 Kč. Pokles se projevil zejména ve výnosech za poskytnuté služby uživatelům sociálních služeb o 4 472 116 Kč, jelikož již nebyly MSK hrazeny služby sociálně terapeutické dílny a služby podpory samostatného bydlení. Rovněž se snížily úhrady od ZP o částku 1 556 773,05 Kč a o sumu 589 642,13 Kč poklesly ostatní výnosy. Oproti tomu se zvýšily výnosy za stravování a ubytování uživatelů o 73 914 Kč z důvodu navyšování cen spojenými s těmito službami. Také vzrostly výnosy územních rozpočtů z transferů o 4 234 263,21 Kč.

Výnosy za rok 2012 ilustruje Obr. 3.7 obsahující graf, který znázorňuje, že suma 40 450 539 Kč, tj. 28,76 % představovala příjmy za *poskytnutou péči* uživatelům, za ubytování a stravování, ceník je k nahlédnutí v Příloze č. 6. Ošetrovatelská *péče vykazovaná ZP* činila 2 237 639,19 Kč, tj. 1,59 %.

Obr. 3.7 Výnosy za rok 2012 (v %)

Zdroj: Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2012. Vlastní zpracování.

Obnos 1 136 827,64 Kč, tj. 0,81 % pojímal ostatní *výnosy z prodeje služeb* zahrnující závodní stravování, *dotace a příspěvky* na provoz činily 90 793 935,66 Kč, tj. 64,55 %. *Ostatní výnosy* v sumě 6 032 717,32 Kč, tj. 4,29 % zahrnovaly výnosy z prodeje DM ve výši 16 375 Kč, dodávky tepla a teplé užitkové vody v hodnotě 880 728 Kč, pojistná plnění za odškodnění pracovních úrazů o částce 273 653 Kč, zúčtování fondu odměn představovalo částku 100 000 Kč a fondu rezervního ve výši 359 515,04 Kč. Dále Čtyřlístek například

inkasoval v ostatních výnosech příjmy z pronájmů v souhrnné hodnotě 56 611,64 Kč a zúčtované věcné dary ve výši 215 018,08 Kč.

Autarkie Čtyřlístku v komparaci s rokem 2011 poklesla z 39,57 % na 35,45 %.

V roce 2012 obdržel Čtyřlístek od zřizovatele neinvestiční příspěvek v souhrnné hodnotě 67 733 000 Kč, z toho činila částka 2 271 000 Kč na odpisy a obnos 65 462 000 Kč na provoz. Finanční podpora se navýšila o sumu 20 000 Kč na realizaci projektu „Vánoční turnaj ve stolním tenisu“ a o neinvestiční účelovou dotaci ve výši 150 000 Kč na uskutečnění plánu „Všechny barvy duhy VI“. Další zvýšení o 116 000 Kč bylo poskytnuto na opravu tří garážových vrat v Domově Barevný svět a o 1 957 000 Kč na krytí výpadku dotace z MPSV.

Poskytnuté účelové dotace od zřizovatele z odvodů z loterií a jiných podobných her za období od roku 2012 do roku 2014 znázorňuje tabulka v Příloze č. 7.

Na spolufinancování projektů z ROP MSK byla schválena neinvestiční dotace ve výši 116 000 Kč na provedení plánu „Rekonstrukce Domova Na Liščině“ a obnos 55 000 Kč na realizaci plánu „Chráněné bydlení Thomayerova“. Navýšení o částku 65 000 Kč bylo uděleno na pokrytí nákladů souvisejících se zavedením povinnosti předání Pomocného analytického přehledu do Centrálního systému účetních informací státu. Subvence dále vzrostla o částku 250 000 Kč na opravu havarijního stavu kanalizace a odpadů v Domově na Liščině. K datu 31. 12. 2012 byl souhrnný neinvestiční příspěvek od zřizovatele vyčerpán v hodnotě 70 382 800,06 Kč.

MSK přispěl dotací ve výši 110 000 Kč na spolufinancování uskutečnění projektu „Všechny barvy duhy VI“.

Dotace ze státního rozpočtu MPSV byla přijata ve výši 19 671 000 Kč. Oproti roku 2011 byla dotace nižší o 2 175 000 Kč.

Počet zaměstnanců k datu 31. 12. 2012 činil 355 osob, z toho 36 mužů a 319 žen. V průběhu roku 45 pracovníků pracovní poměr ukončilo a bylo přijato 28 zaměstnanců.

Do 31. 12. 2012 uzavřela organizace 66 darovacích smluv na prezenty finanční i věcné v komplexní hodnotě 1 244 682 Kč, z toho peněžní dary ve výši 670 000 Kč.

Ze zlepšeného výsledku hospodaření z minulého roku bylo do fondu odměn převedeno 17 700 Kč a za monitorované období organizace vyčerpala 100 000 Kč na odměny zaměstnanců.

Zůstatek ve fondu FKSP z roku 2011 ve výši 538 000 Kč byla navýšen o 726 530 Kč, tj. 1 % z nákladů zúčtovaných na platy, odměny zaměstnanců a náhrady platů. Z fondu se odčerpalo 945 999 Kč na peněžní dary zaměstnanců v podobě závodního stravování, příspěvky na stravovací poukázky, apod.

Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření byl navýšen o 4 524 Kč ze ziskového výsledku z minulého roku.

Zdrojem rezervního fondu byly peněžní prostředky v hodnotě 670 142 Kč získané ze smluv o bezúplatném nabytí a převodu majetku a taktéž darovacích paktů. Vyčerpáno bylo 359 515 Kč na provozní účely (vybavení, rehabilitační pomůcky, odborné kurzy, apod.)

Investiční fond se zůstatkem z minulého roku ve výši 2 556 000 Kč byl navýšen o přiděl odpisů v hodnotě 6 153 482 Kč, o investiční dotaci 10 147 000 Kč. Další zdroj činil finanční dar 58 000 Kč, tržba z prodeje dvou koní ve výši 6 840 Kč. Z fondu byly uhrazeny investice v hodnotě 9 099 123 Kč a výsledkově byl fond snížen o 3 894 663 Kč z důvodu nezajištění jeho krytí peněžními prostředky k datu 31. 12. 2012.

Hospodaření s fondy a jejich finální zůstatky k datu 31. 12. 2012 znázorňuje Tabulka 3.3.

Tab. 3.3 Zůstatek na účtech fondů ke dni 31. 12. 2012

Název fondu	Konečný zůstatek
Fond odměn	861 700 Kč
FKSP	318 531 Kč
Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	29 281 Kč
Rezervní fond	553 627 Kč
Investiční fond	5 927 536 Kč

Zdroj: Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2012. Vlastní zpracování.

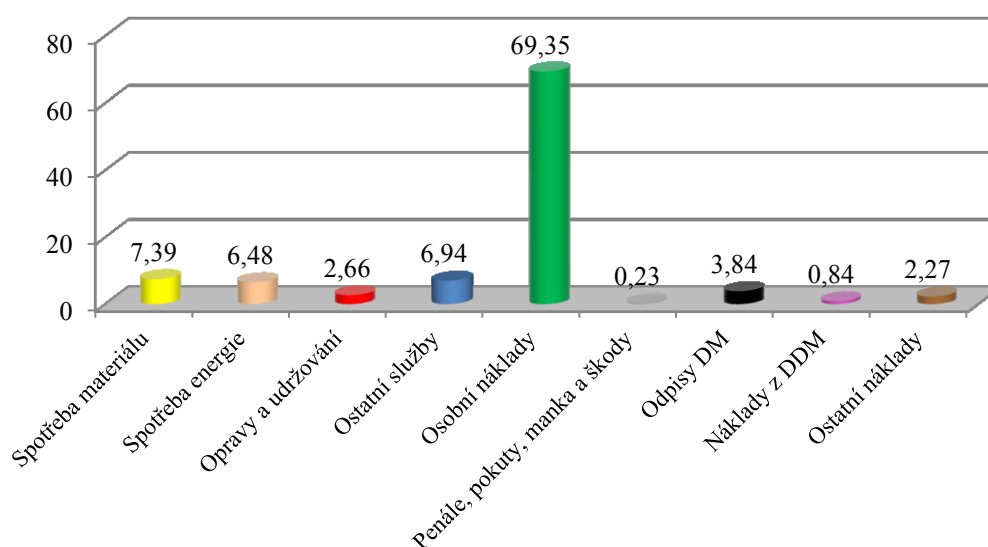
V roce 2012 zakončil Čtyřlístek hospodaření se **zlepšeným hospodářským výsledkem** ve výši **1 062 Kč** a tato částka byla přidělena do rezervního fondu (Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2012).

3.5.4 Hospodaření organizace v roce 2013

V roce 2013 Čtyřlístek spotřeboval souhrnné **náklady** ve výši **141 522 000 Kč**, tj. 100,11 % jejich plánované roční výše 141 366 000 Kč. V porovnání s rokem 2012 náklady vzrostly o 871 000 Kč, a to zejména ve spotřebě energií o 91 000 Kč, v ostatních službách o 944 000 Kč způsobené vyššími náklady na softwarové služby a na rekondiční a rehabilitační pobyty pro uživatele hrazené z dotací a školení. Vyšší náklady o 1 201 000 Kč se projeví v údržbě a opravách. Dále v penále, pokutách, mankách a škodách se výdaje zvýšily o sumu 326 000 Kč vinou zmařených investic, v ostatních nákladech o 530 000 Kč (odpis nedobytných pohledávek, vyšší neuplatnitelný odpočet DPH). Naopak nižší náklady se projeví ve spotřebě materiálu o 113 000 Kč z důvodu nižšího čerpání potravin související s ubýváním klientů. Snížily se osobní náklady o 882 000 Kč z příčiny organizačních změn, dále odpisy DM o 721 000 Kč a náklady DDM o 505 000 Kč.

Jak lze zhlédnout v grafu z Obr. 3.8 na celkových nákladech za toto sledované období participovala *spotřeba materiálu* v hodnotě 10 452 000 Kč, tj. 7,39 %.

Obr. 3.8 Náklady v roce 2013 (v %)

Zdroj: Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2013. Vlastní zpracování.

Dále se na nákladech podílela *spotřeba energie* v sumě 9 172 000 Kč, tj. 6,48 % zahrnující vodné a stočné v hodnotě 1 388 000 Kč, elektrická energie v částce 3 159 000 Kč, teplá užitková voda a teplo ve výši 285 000 Kč a obnos 4 340 000 Kč za zemní plyn. Na *opravy a udržování* bylo vydáno 3 771 000 Kč, tj. 2,66 %. Na *ostatní služby* bylo vynaloženo 9 817 000 Kč, tj. 6,94 % a tento segment pojímal úklidové služby ve výši 3 584 000 Kč, služby ostrahy v hodnotě 1 298 000 Kč, služby spojené se stravováním 511 000 Kč, softwarové služby ve výši 600 000 Kč a rehabilitační a rekondiční pobyty pro uživatele hrazené z dotace v hodnotě 269 000 Kč.

Nejvýznačnější položku nákladů tvořily *osobní náklady* ve výši 98 143 000 Kč, tj. 69,35 %, z toho 188 000 Kč na odstupné z důvodu organizačních změn a 542 000 Kč jako náhrady za dočasnou pracovní neschopnost. Dalším elementem výdajů byly *penále, pokuty, manka a škody* ve výši 330 000 Kč, tj. 0,23 %, z toho 321 000 Kč z důvodu zmařených investic. *Odpisy DM* činily 5 432 000 Kč, tj. 3,84 %, z toho odpisy vlastního movitého majetku ve výši 16 000 Kč, suma 1 748 000 Kč byla vydána na odpisy svěřeného movitého majetku a 3 668 000 Kč na odpisy svěřeného nemovitého majetku. Do výdajů Čtyřlístku v roce 2012 bylo nezbytné připočítat *náklady z DDM* ve výši 1 192 000 Kč, tj. 0,84 % a *ostatní náklady* v hodnotě 3 213 000 Kč, tj. 2,27 %, z toho činilo cestovné 91 000 Kč, pracovní úrazy dosahovaly částky 289 000 Kč a odpis nedobytných pohledávek ve výši 179 000 Kč.

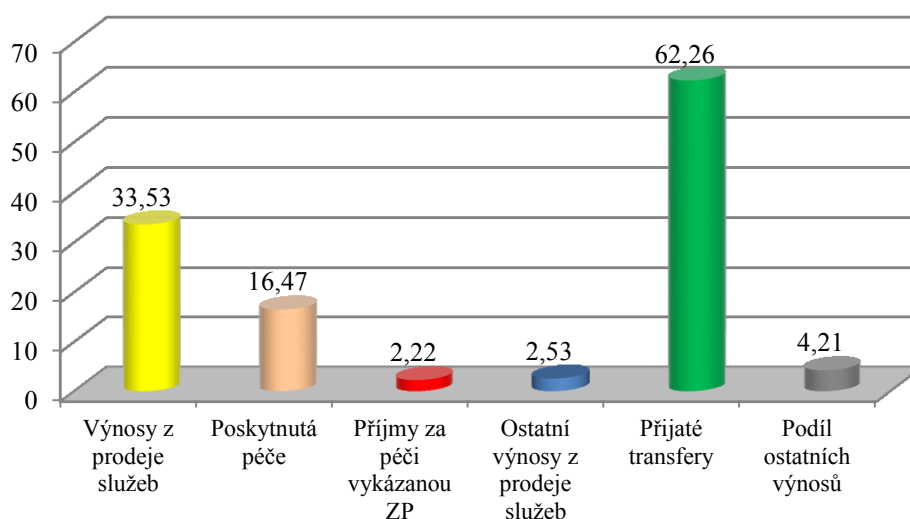
Výnosy organizace dosáhly v roce 2013 výše **141 525 000 Kč**, tj. 100,11 % jejich plánované roční výše. Ve srovnání s předchozím rokem byly výnosy vyšší o 873 000 Kč. Zvýšily se příjmy od ZP o 905 000 Kč, výnosy za ubytování a stravu o částku 138 000 Kč. Ostatní výnosy z prodeje služeb zaznamenaly navýšení o 2 438 000 Kč zahrnující služby podpory samostatného bydlení a služby podpory sociálně terapeutických dílen. Výnosy z poskytnutých péčí uživatelům sociálních služeb byly vyšší o 148 000 Kč. Za sledované období naopak klesly výnosy z transferů o 2 684 000 Kč z důvodu nižší dotace MPSV na poskytování sociálních služeb o 2 610 000 Kč a rovněž poklesly ostatní výnosy o 72 000 Kč.

Z grafu na Obr. 3.9 je zřetelné, že na souhrnných výnosech se podílely *výnosy z prodeje služeb* ve výši 47 454 000 Kč, tj. 33,53 %, z toho za stravování a ubytování 17 430 000 Kč.

Další prvek výnosů tvořila *poskytnutá péče* uživatelům v hodnotě 23 306 000 Kč, tj. 16,47 % a *příjmy za ošetrovatelskou péči vykázanou ZP* představující sumu 3 143 000 Kč,

tj. 2,22 %. *Ostatní výnosy z prodeje služeb* činily 3 575 000 Kč, tj. 2,53 % a zahrnovaly příjmy ze závodního stravování a z projektů podpory sociálně terapeutické dílny a samostatného bydlení. Nejvyšším elementem výnosů byly *přijaté transfery* představující částku 88 110 000 Kč, tj. 62,26 % část na celkových výnosech a dále *podíl ostatních výnosů* pojímající obnos 5 961 000 Kč, tj. 4,21 % zahrnující pojistná plnění za odškodnění pracovních úrazů a škodných pojistných událostí na majetku ve výši 289 000 Kč, čerpání fondu rezervního v hodnotě 576 000 Kč, dodávky užitkové vody a tepla v částce 918 000 Kč, čerpání fondu odměn ve výši 251 000 Kč. Výnosy z pronájmů činily 50 000 Kč a věcné prezenty představovaly hodnotu 150 000 Kč.

Obr. 3.9 Výnosy v roce 2013 (v %)

Zdroj: Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2013. Vlastní zpracování.

Neinvestiční příspěvek od zřizovatele byl v roce 2013 schválen ve výši 63 644 000 Kč, poté byl navýšen na částku 65 770 000 Kč a to o sumu 1 533 000 Kč z důvodu výpadku dotace z MPSV, dále o 1 264 000 Kč na pokrytí osobních nákladů, o 14 000 Kč na mimořádné odměny řediteli. Předpis čerpání byl 65 769 500 Kč a přeplatek ve výši 500 Kč byl navrácen zřizovateli.

V roce 2013 obdržela a čerpala organizace účelové provozní příspěvky od zřizovatele v hodnotě 737 700,35 Kč. Prostředky byly použity na vybavení nového objektu Chráněného bydlení Martinovská ve výši 204 808 Kč. V souvislosti s oceněním organizace za ratingové hodnocení byla schválena finanční podpora ve výši 18 000 Kč. Finanční podpora v hodnotě

160 297,35 Kč byla vynaložena na opravu rozvodny a 68 000 Kč na havárii rozvodů vody v Domově Barevný svět. Částka 30 000 Kč byla poskytnuta na opravu střechy proti zatékání v Chráněném bydlení Martinovská. Příspěvek ve výši 140 000 Kč se věnoval na pokrytí osobních nákladů souvisejících s projektováním z ROP. Obnos 116 595 Kč se použil na mimořádné opravy v Centru pracovní činnosti. Dále od zřizovatele získala organizace příspěvek 126 000 Kč na uskutečnění projektu „Všechny barvy duhy VII“.

Z ROP čerpal Čtyřlístek podporu ve výši skutečných nákladů 46 984,75 Kč na spolufinancování neinvestičních výdajů plánu Chráněné bydlení Thomayerova.

Ze státního rozpočtu z MPSV organizace nabyla k datu 31. 12. 2013 finanční podporu 17 061 200 Kč a byla vyčerpána na osobní náklady, především na platy zaměstnanců zajišťujících přímou péči o uživatele sociálních služeb.

Organizace obdržela z MSK účelovou dotaci ve výši 150 000 Kč na projekt „Všechny barvy duhy VII“.

Na základě smluv o poskytování dotací na projekty uskutečňované v rámci ROP byl po provedené kontrole Úřadem regionální rady poskytnut příspěvek ve výši 869 654,85 Kč a to na rekonstrukci Domova na Liščině a Chráněného bydlení Thomayerova.

K datu 31. 12. 2013 organizace zaměstnávala 346 fyzických osob, z toho 40 mužů a 306 žen. 36 pracovníků ukončilo pracovní poměr a 27 osob bylo přijato.

Čtyřlístek byl rovněž v roce 2013 činný v nabývání darů od jednotlivých osob i rozličných struktur. Získal věcné i finanční dary v souhrnné hodnotě 1 003 033 Kč. Peněžní prezenty ve výši 220 000 Kč byly dedikovány do investičního fondu a částka 623 700 Kč do provozu na nákupy vybavení, rehabilitačních pomůcek a na rozvíjení metod podporující efektivní a aktivní činnosti uživatelů. Věcné dary v hodnotě 159 333 Kč skýtal především hračky, elektroniku, ergoterapeutické pomůcky, apod.

Z fondu odměn bylo za sledovanou etapu čerpáno 251 000 Kč na odměny zaměstnanců.

Do fondu FKSP bylo v roce 2013 přiděleno 717 000 Kč (1 % z nákladů na platy a odměny zaměstnanců) a bylo čerpáno 894 000 Kč na peněžní dary zaměstnanců.

Do rezervního fondu tvořeného ze zlepšeného výsledku hospodaření byl převeden zisk 1 062 Kč z minulého roku.

Zdrojem rezervního fondu byly finanční prostředky získané z darovacích smluv a na základě ujednání o bezúplatném převodu a nabytí majetku v hodnotě 624 000 Kč, vyčerpalo

se 576 000 Kč na provozní účely – rehabilitační pomůcky, aktivizační činnosti, apod. K datu 31. 12. 2013 byla do fondu převedena nevyčerpaná poskytnutá subvence z MPSV ve výši 1 639 000 Kč.

Zůstatek z minulého období na investičním fondu v hodnotě 5 927 536 Kč byl navýšen o přiděl odpisů ve výši 5 432 000 Kč, o investiční dotace v hodnotě 14 298 000 Kč, dalším zdrojem byly finanční dary ve výši 220 000 Kč. Z fondu byly uhrazeny investiční výdaje 14 252 000 Kč a fond byl z důvodu nezajištění krytí finančními prostředky snížen o 3 448 000 Kč.

Konečné zůstatky na fondech organizace za toto sledované období prezentuje Tabulka 3.4.

Tab. 3.4 Zůstatek na účtech fondů ke dni 31. 12. 2013

Název fondu	Konečný zůstatek
Fond odměn	610 700 Kč
FKSP	141 531 Kč
Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	30 343 Kč
Rezervní fond	2 240 627 Kč
Investiční fond	8 177 536 Kč

Zdroj: Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2013. Vlastní zpracování.

Výsledek hospodaření k datu 31. 12. 2013 skončil **ziskem ve výši 3 069 Kč**, který byl přidělen do rezervního fondu tvořeného ze zlepšeného výsledku hospodaření (Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2013).

3.5.5 Hospodaření organizace v roce 2014

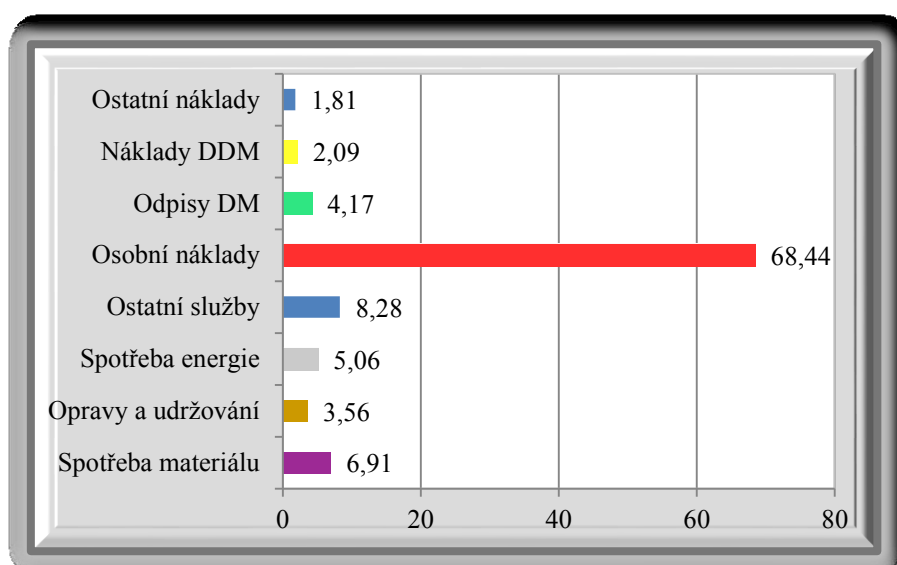
Komplexní **náklady** v roce 2014 činily **150 342 000 Kč**, tj. 99,05 % plánované roční výše 151 761 000 Kč. Ve srovnání s předchozím rokem došlo k nárůstu výdajů o 8 820 000 Kč, a to v nákladech na ostatní služby o 2 632 000 Kč (mimořádné úklidové služby po rekonstrukcích a opravách, školení zaměstnanců, služby ostrahy, rekondiční pobyty pro uživatele, apod.). Další navýšení o 1 080 000 Kč vzniklo důsledkem nutných oprav

a udržování majetku. Částka 4 748 000 Kč byla poskytnuta na osobní náklady z důvodu navyšování platů v sociálních službách. Suma 840 000 Kč tvořila náklady na odpisy majetku, částka 1 953 000 Kč byla vynaložena na náklady na pořízení DDHM.

Naopak nižší náklady byly zaznamenány ve spotřebě materiálu o 62 000 Kč, ve spotřebě energií o 1 571 000 Kč, v nákladech na penále, pokuty, manka a škody o 312 000 Kč a v ostatních nákladech o 488 000 Kč.

Za monitorovanou etapu se na souhrnných nákladech ilustrovaných v Obr. 3.10 podílela *spotřeba materiálu* ve výši 10 390 000 Kč, tj. 6,91 %, z toho činily potraviny 6 195 000 Kč.

Obr. 3.10 Náklady v roce 2014 (v %)

Zdroj: Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2014. Vlastní zpracování.

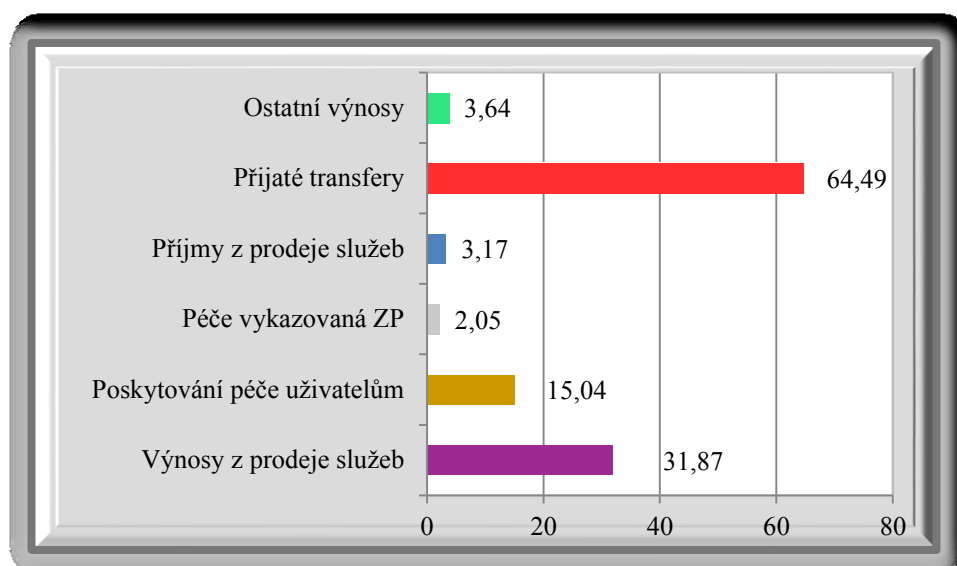
Dále na nákladech participovala *spotřeba energie* v hodnotě 7 601 000 Kč, tj. 5,06 % - z toho teplo a teplá užitková voda 280 000 Kč, zemní plyn 3 051 000 Kč, vodné a stočné 1 421 000 Kč, elektrická energie 2 849 000 Kč. Výdaje na *opravy a udržování* činily 4 851 000 Kč, tj. 3,56 %. Další prvek nákladů tvořily *ostatní služby* ve výši 12 449 000 Kč, tj. 8,28 % zahrnující služby úklidové, ostrahy, softwarové, školení zaměstnanců, apod. Nejvyšší položkou nákladů byly *osobní náklady* ve výši 102 891 000 Kč, tj. 68,44 %. Na výdajích rovněž participovaly *odpisy DM* ve výši 6 272 000 Kč, tj. 4,17 %, *náklady DDM* v sumě 3 145 000 Kč, tj. 2,09 % a *ostatní náklady* v částce 2 725 000 Kč, tj. 1,81 %.

Výnosy v roce 2014 dosáhly v organizaci výše **150 357 000 Kč**, tj. 99,06 % roční plánované výše 151 781 000 Kč. Oproti roku 2013 se výnosy zvýšily o 8 832 000 Kč.

Na výnosech organizace vykreslených na Obr. 3.11 participovaly *výnosy z prodeje služeb* – 47 921 000 Kč, tj. 31,87 % (z toho za ubytování a stravování činila výše 17 457 000 Kč), *výdělků za poskytování péče uživatelům* – 22 617 000 Kč, tj. 15,04 % a *příjmy za ošetrovatelskou péči vykazovanou ZP* – 3 084 000 Kč, tj. 2,05 %. Dále se na výnosech podílely *příjmy z prodeje služeb* – 4 763 000 Kč, tj. 3,17 %.

Nejvýznamnějším prvkem výnosů byly *přijaté transfery* v celkové hodnotě 96 959 000 Kč, tj. 64,49 %. Podíl *ostatních výnosů* činil 5 477 000 Kč, tj. 3,64 % zahrnující především příjmy za dodávky tepla, pojistná plnění, výnosy z pronájmů, věcné dary, apod.

Obr. 3.11 Výnosy za rok 2014 (v %)

Zdroj: Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2014. Vlastní zpracování.

Výnosy z transferů od zřizovatele byly oproti předcházejícímu roku vyšší o 3 766 000 Kč, naopak finanční podpora z MPSV dosahovala nižší hodnotu o 331 000 Kč.

Neinvestiční finanční podpora za monitorovanou etapu od zakladatele byla schválena v souhrnné výši 72 693 000 Kč, z toho na provoz vymezena částka 70 182 000 Kč, 1 764 000 Kč na odpisy a suma 747 000 Kč představovala účelový příspěvek poskytnutý na spolufinancování vybavení nové služby Domova se zvláštním režimem Hladnovská, Domova Beruška a na opravy v Centru pracovních činností a v Domově na Liščině.

Finanční prostředky z Regionální rady Regionů soudržnosti Moravskoslezsko byly organizaci poskytnuty v komplexní výši 1 897 000 Kč na spolufinancování projektů v souvislosti s nákupem vybavení, opravami, apod.

Ze státního rozpočtu MPSV byl organizaci v roce 2014 vydán finanční příspěvek v hodnotě 16 730 000 Kč, tedy nižší o 2,57 % než v roce 2013. Poskytnutá dotace byla vynaložena především na platy zaměstnanců pracujících v oblasti přímé péče o uživatele sociálních služeb.

MSK poskytl organizaci účelovou dotaci 150 000 Kč a byla použita na realizování plánu „Všechny barvy duhy VIII“.

Čtyřlístek si počínal aktivně v uzavírání darovacích smluv od jednotlivců i organizací. Získal prezenty v souhrnné výši 454 420 Kč, z toho finanční dary byly převedeny do investičního fondu v hodnotě 60 000 Kč a do rezervního fondu ve výši 288 920 Kč. Věcné dary činily 105 500 Kč.

Počet zaměstnanců v organizaci ke dni 31. 12. 2014 činil 358 osob pojímající 320 žen a 38 mužů. V roce 2014 bylo nově přijato 62 pracovníků a 50 zaměstnanců pracovní poměr ukončilo.

Fond odměn byl v roce 2014 snížen o 100 000 Kč použitých na odměny zaměstnanců.

Do FKSP přibyla částka 754 000 Kč (1 % z nákladů zúčtovaných na odměny a platy zaměstnanců). Vyčerpalo se 714 000 Kč na peněžní dary (závodní stravování zaměstnanců, životní výročí či odchod do důchodu pracovníků, atd.).

Rezervní fond ze zlepšeného výsledku hospodaření se navýšil o částku 3 069 Kč ze zlepšeného výsledku hospodaření z minulého roku.

Zdrojem rezervního fondu byly peněžní prostředky (opatřených z darovacích smluv a kontraktů o bezúplatném nabytí a převodu majetku) ve výši 289 000 Kč a byly zde převedeny nevyčerpané subvence z MPSV ve výši 377 000 Kč. Z fondu byly spotřebovány finanční prostředky v hodnotě 361 000 Kč na provozní účely – vybavení, rehabilitační pomůcky, aktivizační činnosti, atd. Dále byly z fondu odúčtovány nevyčerpané dotace MPSV ve výši 1 639 000 Kč.

Do investičního fondu se zůstatkem z roku 2013 ve výši 8 177 356 Kč bylo přiděleno 6 272 000 Kč (odpisy), dále poskytnuté investiční dotace ve výši 15 732 000 Kč od zakladatele a Regionální rady Regionů soudržnosti MSK, peněžní prezent v hodnotě 60 000 Kč. Z fondu byly vráceny nevyčerpané dotace zřizovateli ve výši 360 000 Kč a zaplacený investiční faktury ve výši 12 507 000 Kč. O částku 3 855 000 Kč byl tento fond snížen z důvodu nezajištění finančními prostředky.

Výsledné zůstatky na fondech organizace k datu 31. 12. 2014 předkládá Tabulka 3.5.

Tab. 3.5 Zůstatek na účtech fondů ke dni 31. 12. 2014

Název fondu	Konečný zůstatek
Fond odměn	510 700 Kč
FKSP	181 531 Kč
Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	33 412 Kč
Rezervní fond	906 627 Kč
Investiční fond	13 519 356 Kč

Zdroj: Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2014. Vlastní zpracování.

Výsledek hospodaření za sledovanou etapu vykázal **zisk 14 630 Kč**, který byl po schválení zřizovatele převeden do rezervního fondu tvořeného zlepšeného výsledku hospodaření (Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2014).

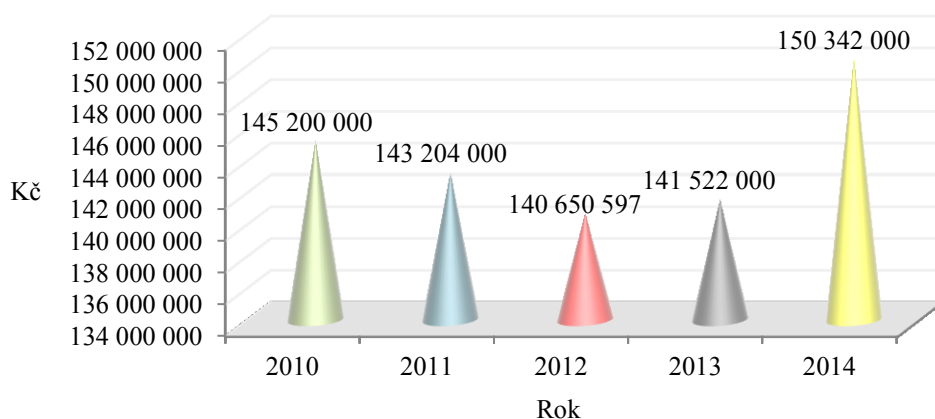
4 Zhodnocení hospodaření vybrané příspěvkové organizace

Tato kapitola se zabývá zhodnocením souhrnných nákladů, výnosů a komplexní evaluací činnosti a hospodaření organizace za analyzované období od roku 2010–2014.

4.1 Vyhodnocení celkových nákladů

Náklady Čtyřlístku za analyzované období od roku 2010-2014 jsou přehledně zobrazeny v Obr. 4.1. Z grafu je zřejmé, že za monitorovanou etapu organizace vyčerpala nejnižší náklady v roce 2012 a naopak nejvyšší náklady spotřebovala v roce 2014.

Obr. 4.1 Celkové náklady v letech 2010–2014 (v Kč)

Zdroj: Výroční zprávy o hodnocení činnosti a hospodaření organizace ©2010–2014.
Vlastní zpracování.

Náklady v roce 2012 byly za sledovanou etapu 2010–2014 nejnižší z důvodu nižšího čerpání kancelářského a ostatního provozního materiálu, nižších osobních nákladů, oprav a udržování budov. Z důvodu úspory byla také v tomto roce ukončena činnost hipoterapie¹ a také ve spolupráci s Celním ředitelstvím Ostrava bylo organizaci poskytnuto přes 2 000 ks oblečení, což přispělo k dalšímu snížení nákladů. Úspory ve výdajích bylo také dosaženo prostřednictvím Nákupního portálu SMO², kde se Čtyřlístek řadí k nejlépe hodnoceným organizacím.

¹ Hipoterapie - pedagogická metoda spojená s rehabilitací na koni.

² Nákupní portál SMO - speciální e-shop statutárního města Ostravy, přes který organizace města mohou jednotně nakupovat za ceny získané v e-aukcích.

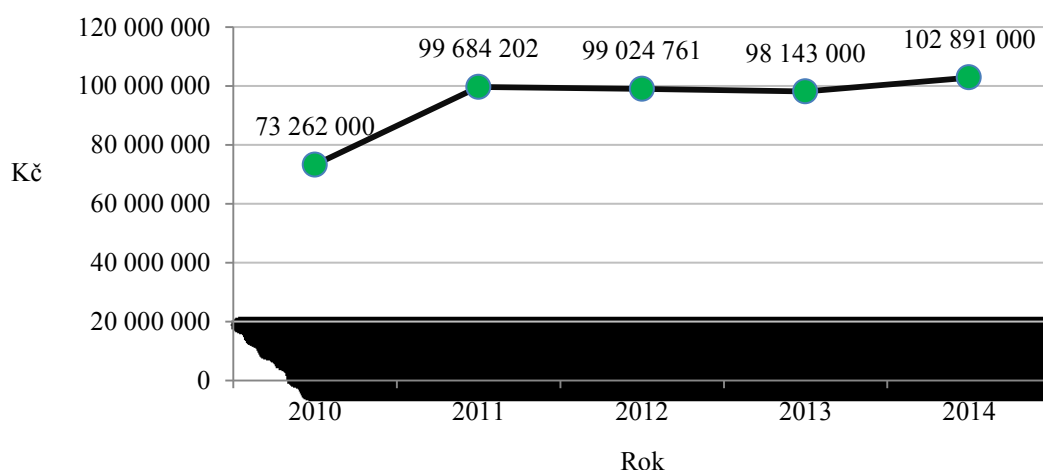
Nejvyšší náklady za sledované období byly čerpány v roce 2014 z důvodu nutnosti větších oprav a údržeb movitého a nemovitého majetku v zařízeních Čtyřlístku, vyšších nákladů na školení zaměstnanců, mimořádných úklidových služeb po rekonstrukcích budov, výdajů na rekondiční pobyty uživatelů i z důvodu navyšování platových tarifů zaměstnanců dle nařízení vlády č. 224/2014. Na navýšení nákladů se rovněž podílely mimořádné odměny zaměstnancům v souvislosti s opravami zařízení a také se zvýšily odpisy majetku.

V letech 2010, 2011 a 2013 nebyly vykázány výrazné rozdíly v nákladech.

Největší výdajovou položku komplexních nákladů v monitorovaném období od roku 2010–2014 tvořily osobní náklady vyobrazené v grafu na Obr. 4.2, které činily v průměru za sledovanou etapu 65,6 % z celkových nákladů.

V roce 2010 zaměstnávala organizace 380 pracovníků, což činí nejvyšší počet ve sledovaném období, ale přesto v tomto roce Čtyřlístek vykázal nejnížší osobní náklady a to z důvodu velice nízkého mzdového ohodnocení zaměstnanců v sociálních službách. Úspory bylo dosaženo také anulováním sociálně právního oddělení, jež pozbylo svého opodstatnění.

Obr. 4.2 Osobní náklady v letech 2010–2014 (v Kč)

Zdroj: Výroční zprávy o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2010–2014.
Vlastní zpracování.

V letech 2011–2013 nebyly zaznamenány velké rozdíly v osobních nákladech.

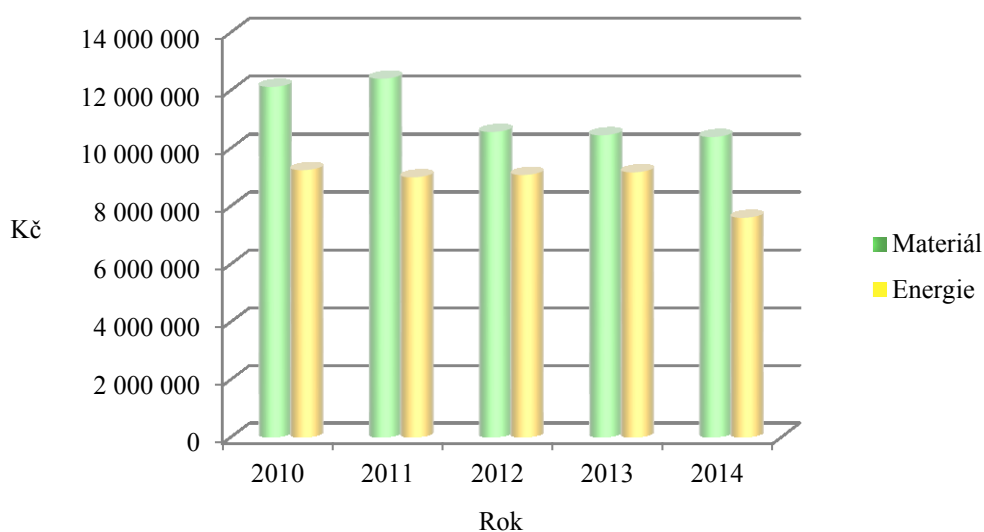
Nejvyšší osobní náklady spotřebovala organizace v roce 2014, kdy zaměstnávala 358 pracovníků. Vyšší výdaje v tomto segmentu přivodilo zvyšování platů v sociální sféře, navýšení platových tarifů pro zaměstnance dle nařízení vlády č. 224/2014, dále také

mimořádné odměny pracovníkům související s realizovanými rekonstrukcemi v zařízeních organizace (projektování, úklid, ostražba) či uskutečňovanými akcemi pro uživatele sociálních služeb a veřejnost.

Analýzu nákupů organizace ve sledované sféře spotřeby materiálů a energie za sledovanou etapu v letech 2010–2014 ilustruje Obr. 4.3 pojímací graf, ze kterého jsou patrné nízké difference ve spotřebované energii. Nejnížší výdaje v oblasti energie měla organizace v roce 2014 a to z důvodu snížení spotřeby elektrické energie, zemního plynu a vody v souvislosti s rekonstrukcemi zařízení Čtyřlístku.

Spotřeba materiálu v letech 2012–2014 vykazuje vcelku proporcionální náklady. Vyšší spotřeba byla vykázána v roce 2010 a 2011, kdy organizace v roce 2010 započala objednávání nákupů přes Nákupní portál SMO, což mělo v budoucnu přinést úspory, a to zejména v pořizování materiálů a energií.

Obr. 4.3 Spotřebované nákupy materiálu a energie v letech 2010-2014 (v Kč)

Zdroj: Výroční zprávy o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2010–2014.
Vlastní zpracování.

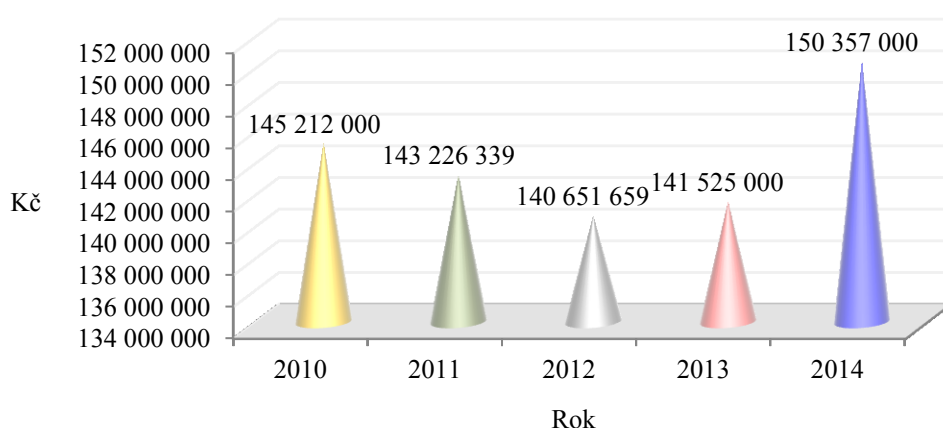
Z výše uvedeného vyplývá, že organizace pečlivě sleduje a neustále vyhodnocuje nákladové položky a usiluje o úspory ve všech potenciálních segmentech organizace.

4.2 Vyhodnocení celkových výnosů

Celkové výnosy organizace za analyzovanou etapu v letech 2010–2014 jsou k nahlédnutí v Obr. 4.4. Z grafu je evidentní, že nejnižší výnosy vykázala organizace v roce 2012 a jak bylo zjištěno z analýzy celkových nákladů, tak v tomtéž roce byly rovněž nejnižší.

Nižší profitabilita v roce 2012 byla způsobena poklesem výnosů z poskytnutých sociálních služeb uživatelům a to z důvodu neuhrazení služeb podpory samostatného bydlení a služeb sociálně terapeutických dílen MSK a z příčiny ukončení činnosti denního stacionáře. Pokles rovněž přivodily menší úhrady od ZP a ostatní výnosy v podobě nižšího zúčtování čerpání rezervního fondu.

Obr. 4.4 Celkové výnosy v letech 2010–2014 (v Kč)

Zdroj: Výroční zprávy o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2010–2014.
Vlastní zpracování.

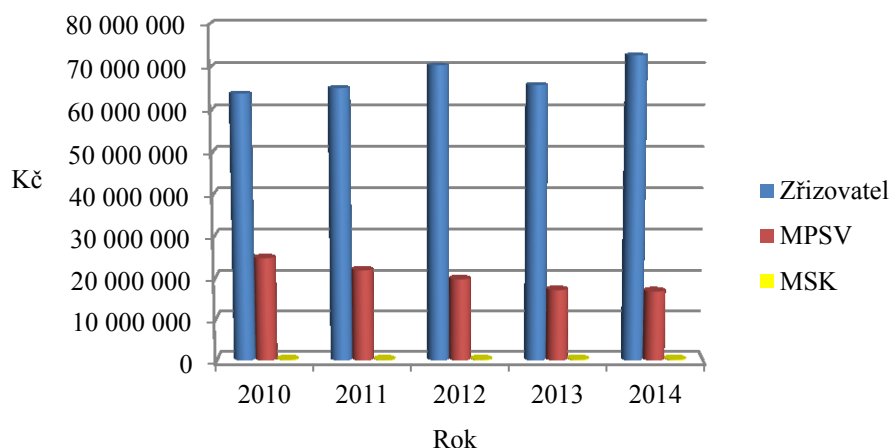
Oproti tomu v roce 2014 výnosy dosáhly nejvyšších hodnot a z analýzy nákladů je zřejmé, že v roce 2014 byly spotřebovány rovněž nejvyšší náklady. Vzdělání výnosů vyvolaly vyšší příjmy z prodeje služeb, za ubytování a závodní stravování. Rovněž se zvýšila finanční podpora od zřizovatele na provoz a vzrostly výnosy z realizovaných projektů.

V ostatních sledovaných letech 2010, 2011 a 2013 nebyly zaregistrovány výraznější rozdíly ve výnosech.

Největším segmentem výnosů za monitorované období v letech 2010–2014 byly přijaté příspěvky od zřizovatele (Statutární město Ostrava), dále od MPSV a MSK, které jsou

přehledně zpracovány na Obr. 4.5 a tvoří nepostradatelný prvek pro fungování a existenci organizace.

Obr. 4.5 Přijaté příspěvky v letech 2010–2014 (v Kč)

Zdroj: Výroční zprávy o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2010–2014.
Vlastní zpracování.

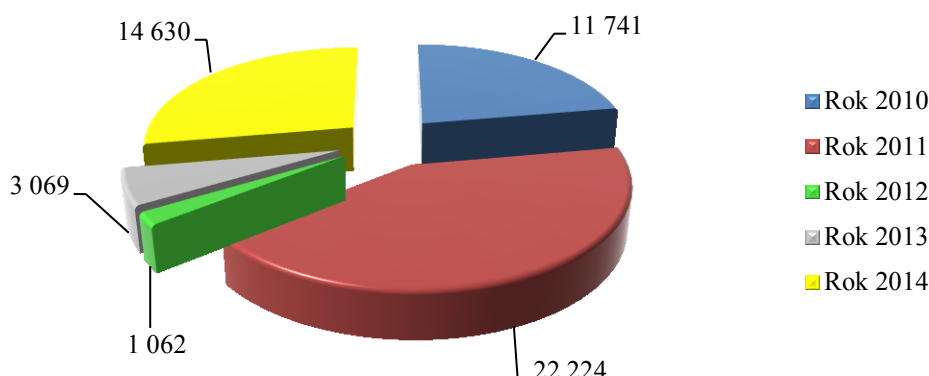
Z grafu je zřetelné, že nejvyšší podporu poskytuje Čtyřlístku zřizovatel a finančně organizaci podporuje každý rok.

V roce 2010 činily celkové přijaté transfery, příspěvky a dotace 62 % z celkových výnosů, v roce 2011 60 %, v roce 2012 64 %, v roce 2013 62,3 % a v roce 2014 to bylo 64,5 %. Finanční podpora za sledované období 2010–2014 od zřizovatele představovala 46,8 % z celkových výnosů. Dotace z MPSV činily za monitorované období 13,9 % a MSK poskytlo necelé 1 % z celkových výnosů. Organizace získává také další zdroje od jednotlivců či různých institucí ve formě finančních a věcných darů, finanční podpory z ROP NUTS II MSK, příspěvky z městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

4.3 Zhodnocení činnosti a celkového hospodaření organizace

Jak lze vidět v Obr. 4.6, výsledky v hospodaření vybrané p. o. za analyzované roky 2010–2014 vždy vykázaly ziskové hodnoty, což koresponduje s cílem Čtyřlístku směřovat vždy k vyváženému řízení organizace.

Obr. 4.6 Výsledky hospodaření za sledované období 2010–2014 (v Kč)

Zdroj: Výroční zprávy o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2010–2014.
Vlastní zpracování.

V monitorovaných letech od roku 2010–2014 se Čtyřlístek nespolehá pouze na příspěvky od zřizovatele, ale pomocí fundraisingových aktivit dosahuje zvyšování příspěvků pořádáním benefičních koncertů, společenských a kulturních akcí. Udrží si stálý okruh sponzorů a dárců a snaží se neustále získávat nové filantropy, věnuje pozornost komunikaci s médii a veřejností, neustále aktualizuje své internetové stránky, pořádá Dny otevřených dveří, apod. V roce 2013 např. organizace dosáhla ukázkové spolupráce s příslušníky Policie ČR z Integrovaného bezpečnostního centra MSK, kteří každoročně mezi sebou pořádají finanční sbírky ve prospěch uživatelů a také je pravidelně navštěvují.

Organizace se rovněž podílí na dlouholeté spolupráci s Knihovnou města Ostravy, která poskytuje své prostory ke čtenářským aktivitám uživatelů a vystavuje jejich výtvarná díla. Ve spolupráci s Ostravským muzeem se Čtyřlístek účastní svým hudebním vystoupením na každoročním masopustu, kde vystupuje od roku 2013. Divadlo loutek Ostrava umožňuje zapojovat uživatele Čtyřlístku do kreativní tvorby. Dále se organizace účastní v kooperaci s Národním divadlem MSK v Divadle Antonína Dvořáka vrcholné každoroční kulturní akce koncertního projektu „Všechny barvy duhy“. V součinnosti se společností ArcelorMittal uživatelé našli pracovní uplatnění v pojízdné kavárně. Rovněž zdárně pokračuje přeshraniční kooperace s partnerskou organizací v Polsku.

Aktivit obdobného zaměření organizace vykonává nespočet (Výroční zprávy o hodnocení činnosti a hospodaření organizace©2010-2014).

5 Závěr

Cílem bakalářské bylo analyzovat činnost příspěvkové organizace Čtyřlístek - centrum pro osoby se zdravotním postižením Ostrava a zhodnotit její hospodaření v letech 2010-2014.

Tento cíl byl uskutečněn a rozvinut v jednotlivých oddílech této bakalářské práce.

Druhá kapitola se zabývala deskripcí sociálních služeb v ČR, byly popsány diferenční aspekty jejich pojetí, dále instruovala o kvalitě v sociální práci, sociálních službách a s nimi souvisejících zdravotních službách. Informovala rovněž o problematice financování sociální sféry, diverzifikovala druhy a diferencovala formy poskytování sociálních služeb. Cílem tohoto oddílu bylo předložit všeobecný přehled o sociálních službách.

Třetí kapitola se zabývala analýzou činnosti a hospodaření Čtyřlístku – centra pro osoby se zdravotním postižením. První část této kapitoly byla zaměřena obecně na hospodaření příspěvkových organizací, dále vyobrazila historii a vznik Čtyřlístku, organizační strukturu a vylíčila jeho rozsáhlou činnost v oblasti poskytovaných sociálních služeb. V dalším segmentu třetí kapitoly bylo popsáno hospodaření organizace v letech 2010–2014 s podrobným vyobrazením výnosových a nákladových položek doplněných o tabulky a grafy. Cílem tohoto segmentu bylo obeznámení se s organizací a jejím řízením.

Ve čtvrté kapitole byly vyhodnoceny souhrnné náklady za monitorované období od roku 2010–2014. Z evaluace nákladů je patrné, že nejvýznamnějším elementem byly osobní náklady – za sledovanou etapu činily v průměru 65,6 % z celkových nákladů. Čtyřlístek neustále posuzuje nákladové položky a usiluje o úspory ve všech potenciálních segmentech organizace. V další části čtvrté kapitoly byly zhodnoceny komplexní výnosy za epochu v letech 2010–2014, z nichž vyplynula vazba fungování organizace na přijaté finanční prostředky od zřizovatele, dotace a příspěvky.

Na základě determinace stanoveného cíle byla již v úvodní kapitole bakalářské práce vymezena hypotéza ve znění: *Příspěvek od zřizovatele na provoz organizace je významným a nepostradatelným prvkem určujícím její fungování.* Tento předpoklad byl v této části potvrzen. Nejvýznamnější finanční podporu získával Čtyřlístek od svého zřizovatele statutárního města Ostravy. V letech 2010-2014 činily příspěvky od zakladatele 46,8 %

z celkových výnosů organizace. Další nezanedbatelné dotace poskytlo MPSV – 13,9 %, MSK se podílel necelým 1 % na příspěvcích. Organizace získává také další zdroje od jednotlivců či různých institucí ve formě finančních a věcných darů, finanční podpory z ROP NUTS II MSK, příspěvky z městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz. Existence organizace je podmíněna příspěvky od zřizovatele a dotacemi; bez této podpory by nebyla schopna fungovat.

Finální komponenta čtvrtého oddílu byla věnována souhrnnému zhodnocení hospodaření a činnosti, ze které vyvstalo zjištění, že organizace ve sledovaném období vždy hospodařila se ziskovým výsledkem, což je v souladu s cílem Čtyřlístku vždy symetricky řídit hospodaření. Cílem tohoto oddílu bylo zhodnotit výnosy a náklady organizace a determinovat vazbu Čtyřlístku na přijaté příspěvky od zřizovatele.

Ze získaných informací a nabytých poznatků během vypracovávání této bakalářské práce lze organizaci doporučit zdokonalení jejích fundraisingových aktivit – pořádání sportovních akcí se zapojením široké veřejnosti nebo zahájení poštovní kampaně formou informačních letáků se zaměřením na získání nových dárců a dobrovolníků. Dále by organizace mohla zlepšit public relations jak v rovině institucionální, tak v rovině individuální. Finanční prostředky lze získat i navázáním spolupráce s podniky v zahraničí. Rovněž by bylo vhodné zavést metodu benchmarkingu, která by mohla vést k lepším výkonům v organizaci.

Cílem jakékoliv poskytnuté služby je vyhovět potřebám a přáním klientů. Percepce klientů je tak jedinečnou realitou, pokud hovoříme o kvalitě služeb. Citát „*Kdo nedělá nic pro druhé, nedělá nic pro sebe*“ (Johann Wolfgang von Goethe) tak vypovídá o mnohém....

Seznam použité literatury

Odborná kniha

- [1] ARNOLDOVÁ, Anna. *Sociální péče I. díl: Učebnice pro obor sociální činnost*. Praha: Grada Publishing, 2015. 240 s. ISBN 978-80-247-5147-4.
- [2] ARNOLDOVÁ, Anna. *Sociální zabezpečení I*. Praha: Grada Publishing, 2012. 352 s. ISBN 978-80-247-3724-9.
- [3] BECK, Petr a kol. *Dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky pro osoby se zdravotním postižením*. Olomouc: Anag, 2012. ISBN 978-80-7263-744-7.
- [4] ČELEDVÁ, Libuše a kol. *Sociální gerontologie*. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-4544-2.
- [5] HOLÁ, Lenka a kolektiv. *Mediace a možnosti využití v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4109-3.
- [6] HROZENSKÁ, Martina a Dagmar DVOŘÁČKOVÁ. *Sociální péče o seniory*. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4139-0.
- [7] KRÁLOVÁ, Jarmila a Eva RÁŽOVÁ. *Sociální služby a příspěvek na péči k 1. 7. 2012: komentář, právní předpisy*. 4. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. ISBN 978-80-7263-748-5.
- [8] KREBS, Vojtěch a kol. *Sociální politika*. 6., přepracované a aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. ISBN 978-80-7478-921-2.
- [9] KUZNÍKOVÁ, Iva a kolektiv. *Sociální práce ve zdravotnictví*. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3676-1.
- [10] MALÍK HOLASOVÁ, Věra. *Kvalita v sociální práci a sociálních službách*. Praha: Grada Publishing, 2014. 160 s. ISBN 978-80-247-4315-8.
- [11] MAREK, Jiří a kol. *Sociální služby na rozcestí*. Praha: Neki group s. r. o., 2013. ISBN 978-80-905248-3-5.

[12] MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Encyklopedie sociální práce*. Praha: Portál, s. r. o., 2013. ISBN 978-80-262-0366-7.

[13] MORÁVEK, Zdeněk a Danuše PROKÚPKOVÁ. *Příspěvkové organizace 2015*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-833-8.

[14] POSPÍŠIL, Petr a kol. *Právnícké osoby obcí a krajů*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. ISBN 978-80-7357-982-1.

[15] PRŮŠA, L., P. VÍŠEK a R. JAHODA. *Alchymie nepojistných sociálních dávek*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-528-3.

[16] TOMEŠOVÁ, Irena a kol. *Sociální služby v ČR v teorii a praxi*. Praha: Portál, s. r. o., 2011. ISBN 978-80-262-0027-7.

[17] VAŇKOVÁ, Ivana a Iveta VRABKOVÁ. *Evaluation Models of Efficiency and Quality of Bed Care in Hospitals*. Ostrava – VŠB Technical University of Ostrava, 2015. ISBN 978-80-248-3755-0.

Článek v odborném časopise

[18] MARKSOVÁ, Michaela. Práce a sociální politika, noviny MPSV ČR. *Slovo ministryně*. Praha: Press Publishing Group s. r. o., 2015. Ročník 12, č. 7–8, s. 1. ISSN 0049-0962.

[19] PITÁKOVÁ, Jana. Sociální služby. *Možnosti poskytování služby sociální rehabilitace* [online]. Praha: Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky, 2011. Roč. 13, č. 3 [cit. 2011-03-01]. ISSN 1803-7348. Dostupné z: <http://www.socialnisluzby.eu/assets/books/3-2011/index.html>

Elektronické dokumenty a ostatní

[20] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Počet zařízení v ČR poskytující sociální služby v letech 2013-2014*. [online]. ČSÚ [2015]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&zo=N&pvo=SZB07&nahled=N&sp=N&katalog=30850&verze=->

l&z=T&f=TABULKA&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_null_null_&str=v847&u=v825__VUZE
MI__97__19#w=

[21] Aktualizace Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2015–2020. [online]. 2014. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/socialni_oblast/priloha-c--1.pdf

[22] Poskytnutí účelových dotací z rozpočtu MSK dle stanovených kritérií v rámci Programu podpory financování obvyklých výdajů souvisejících s poskytováním sociálních služeb v MSK na rok 2015. [online]. Dostupné z: http://www.msk.cz/cz/uredni_deska/vysledky-dotacniho-rizeni-program-podpory-financovani-beznych-vydaju-souvisejicich-s-poskytovanim-socialnich-sluzeb-v-moravskoslezskem-kraji-57541/#sch

[23] Poskytnutí účelových dotací od zřizovatele z odvodů loterií a jiných podobných her za období 2012–2014 v oblasti sociální péče. [online]. Dostupné z: http://www.ostrava.cz/cs/urad/magistrat/odbory-magistratu/odbor-socialnich-veci-zdravotnictvi-a-vzdelanosti/oddeleni-socialnich-sluzeb/copy5_of_neinvesticni-ucelove-dotace-z-rozpoctu-statutarniho-mesta-ostravy-v-oblasti-socialni-pece

[24] Informace o příspěvkové organizaci Čtyřlístek. [online]. Dostupné z: <http://www.ctyrlistekostrava.cz/sluzby>

[25] Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace za rok 2010. [online]. Dostupné z: <http://www.ctyrlistekostrava.cz/media/files/vyrocni-zpravy/Vyrocni-zprava-2010.pdf>

[26] Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace za rok 2011. [online]. Dostupné z: <http://www.ctyrlistekostrava.cz/media/files/vyrocni-zpravy/Vyrocni-zprava-2011.pdf>

[27] Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace za rok 2012. [online]. Dostupné z: <http://www.ctyrlistekostrava.cz/media/files/vyrocni-zpravy/Vyrocni-zprava-2012.pdf>

[28] Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace za rok 2013. [online]. Dostupné z: <http://www.ctyrlistekostrava.cz/media/files/vyrocnizpravy/Vyrocnizprava-2013.pdf>

[29] Výroční zpráva o hodnocení činnosti a hospodaření organizace za rok 2014. [online]. Dostupné z: <http://www.ctyrlistekostrava.cz/media/files/vyrocnizpravy/hospodarskazprava-2014.pdf>

zákon

[30] Zákon č. 108 ze dne 14. března 2006 o sociálních službách v platném znění, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů a sbírka mezinárodních smluv České republiky*. 2006, částka 37, s. 1257-1289. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=108/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
ISSN 1211-1244

[31] Zákon č. 250 ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů a sbírka mezinárodních smluv České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557-3567. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=250/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
ISSN 1211-1244

Seznam zkratk

DDHM	Drobný dlouhodobý hmotný majetek
DDM	Drobný dlouhodobý majetek
DM	Dlouhodobý majetek
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
ChB	Chráněné bydlení
MF	Ministerstvo financí
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSK	Moravskoslezský kraj
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
NUTS II	Nomenklatura územních statistických jednotek
NZDM	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
p. o.	Příspěvková organizace
ROP	Regionální operační program
SÚKL	Státní ústav pro kontrolu léčiv
ZP	Zdravotní pojišťovna

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 6. 5. 2016

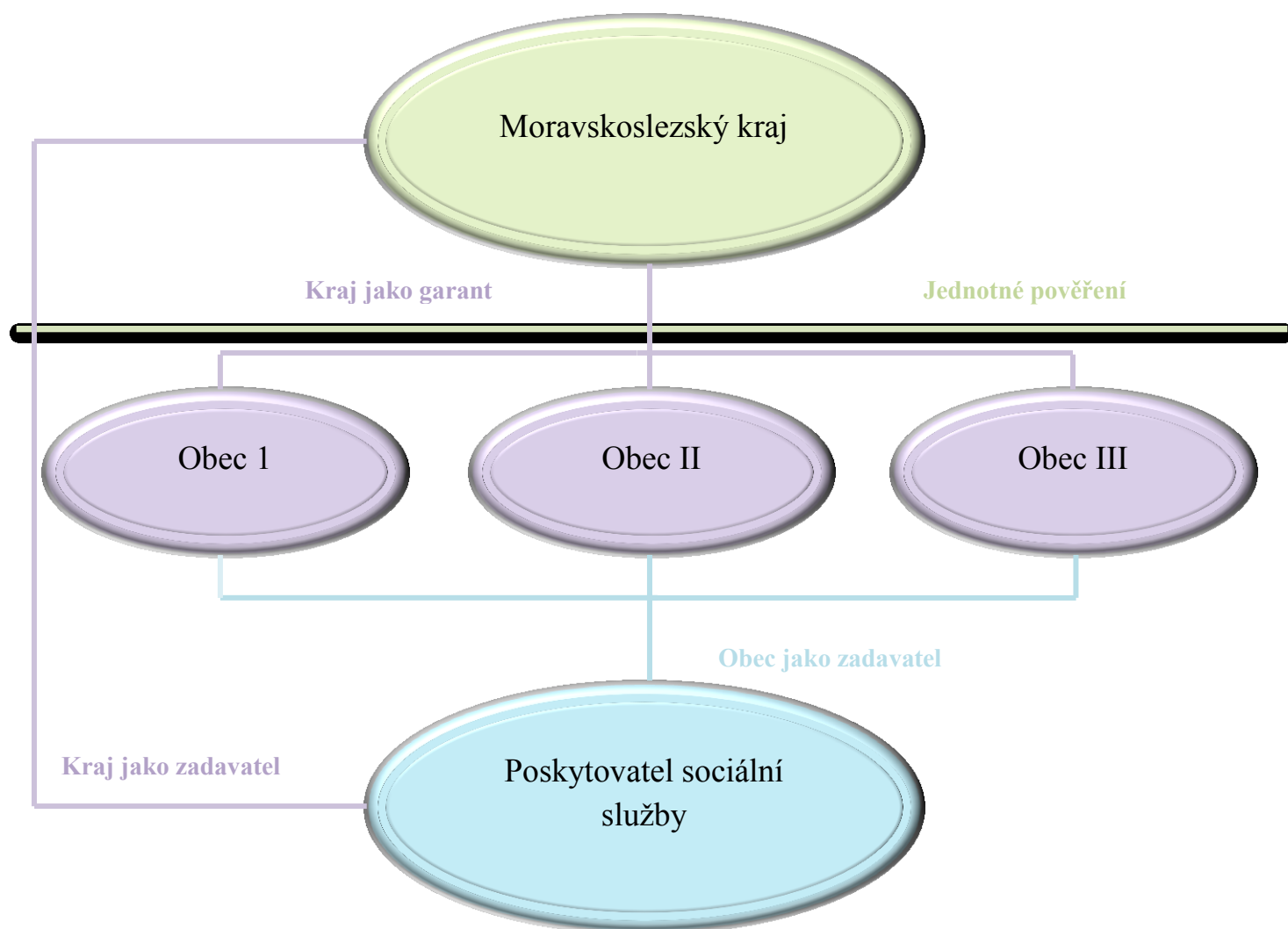
Michaela Bergerová

Seznam příloh

Příloha č. 1	System zajištění sítě sociálních služeb v Moravskoslezském kraji
Příloha č. 2	Tabulka finančního rozpětí prostředků ze státního rozpočtu pro zajištění optimální sítě sociálních služeb v MSK pro období 2015–2020
Příloha č. 3	Počet zařízení v ČR poskytující sociální služby v letech 2013-2014
Příloha č. 4	Poskytnutí účelových dotací z rozpočtu MSK dle stanovených kritérií v rámci Programu podpory financování obvyklých výdajů souvisejících s poskytováním sociálních služeb v MSK na rok 2015
Příloha č. 5	Organizační struktura Čtyřlístku k datu 1. 1. 2016
Příloha č. 6	Ceník organizace za ubytování uživatelů a stravování k datu 1. 7. 2015
Příloha č. 7	Účelové dotace poskytnuté zřizovatelem z odvodů z loterií a jiných podobných her za období 2012-2014

Příloha č. 1

Systém zajištění sítě sociálních služeb v Moravskoslezském kraji

Zdroj: Aktualizace Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2015–2020, dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/socialni_oblast/priloha-c-1.pdf.

Vlastní zpracování.

Síť sociálních služeb MSK je představována registrovanými sociálními službami poskytovanými v oblasti kraje. Způsoby plánování sociálních služeb je dán typem obce - zadavatelem (obec I – obec s obecním úřadem, obec II – obec s pověřeným úřadem, obec III – obec s rozšířenou působností). Kraj zde ve svém teritoriu znázorňuje garanta dosažitelnosti sítě sociálních služeb a také může být veřejným zadavatelem služeb a aktivit. Úloha poskytovatelů sociálních služeb se opírá o zjišťování potřeb v sociálních službách, které by měly být v souladu s reálnými potřebami rozpoznány v MSK (Aktualizace Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v MSK©2014).

Příloha č. 2

Tabulka finančního rozpětí prostředků ze státního rozpočtu pro zajištění optimální sítě sociálních služeb v MSK pro období 2015–2020 (v Kč)

ROK	SOCIÁLNÍ PÉČE	SOCIÁLNÍ PREVENCE	PORADENSTVÍ	CELKEM
2015	864 356	368 622	38 133	1 271 112
2016	890 287	379 681	39 277	1 309 245
2017	916 995	391 072	40 456	1 348 523
2018	944 505	402 804	41 669	1 388 978
2019	972 840	414 888	42 919	1 430 648
2020	1 002 026	427 334	44 207	1 473 567

Zdroj: Aktualizace Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2015–2020, dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/socialni_oblast/priloha-c--1.pdf.

Vlastní zpracování.

Počínaje rokem 2016 budou v MSK z veřejných rozpočtů financovány takové sociální služby, které budou začleněny do krajské sítě sociálních služeb. Z důvodu rozvoje zákonodárství v odvětví oceňování pracovníků v sociálních službách vytanula nezbytnost finančního ztvárnění objemu financí pro zabezpečení optimální sítě sociálních služeb (Aktualizace Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v MSK©2014).

Příloha č. 3

Počet zařízení v ČR poskytující sociální služby v letech 2013-2014

Typ zařízení	Počet v roce 2013	Počet v roce 2014
Centra denních služeb	86	87
Denní stacionáře	265	268
Týdenní stacionáře	65	63
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	212	210
Domovy pro seniory	491	500
Domovy se zvláštním režimem	228	263
Chráněné bydlení	161	178
Azylové domy	215	211
Domy na půl cesty	34	35
Zařízení pro krizovou pomoc	46	44
Nízkoprahová denní centra	55	58
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	236	239
Noclehárny	67	71
Terapeutické komunity	16	16
Sociální poradny	575	563
Sociálně terapeutické dílny	123	131
Centra sociálně rehabilitačních služeb	263	276
Pracoviště rané péče	42	42
Intervenční centra	18	18
Služby následné péče	42	41
Celkem v ČR	3240	3314

Zdroj: Český statistický úřad. ČSÚ: *Počet zařízení v ČR poskytující sociální služby v letech 2013-2014*. [online]. ČSÚ [2015]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&zo=N&pvo=SZB07&nahled=N&sp=N&katalog=30850&verze=-1&z=T&f=TABULKA&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~S~_null_null_&str=v847&u=v825__VUZE MI__97__19#w=.
Vlastní zpracování.

Příloha č. 4

Poskytnutí účelových dotací z rozpočtu MSK dle stanovených kritérií v rámci Programu podpory financování obvyklých výdajů souvisejících s poskytováním sociálních služeb v MSK na rok 2015

Příjemce dotace	Právní forma organizace	Název služby	Požadovaná dotace (v Kč)	Schválená dotace (v Kč)	Důvod neposkytnutí či krácení dotace
Armáda spásy v ČR, z. s.	Spolek	Komunitní centrum	20 000	0	Vyhodnocením nevznikl nárok na podporu
Armáda spásy v ČR, z. s.	Spolek	Prevence bezdomovectví	102 000	102 000	
Armáda spásy v ČR, z. s.	Spolek	Sbor a komunitní centrum	300 000	300 000	
Armáda spásy v ČR, z. s.	Spolek	Sbor a komunitní centrum	85 000	85 000	
Centrom, občanské sdružení	Spolek	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	170 000	170 000	
Centrom, občanské sdružení	Spolek	Středisko pro rodiny s předškolními dětmi	37 000	0	Naplnění účelu žádosti, tj. dofinancování soc. služby bylo dosaženo v rámci podpory v Programu PPSS ³ 2015
Centrum služeb pro neslyšící a nedoslýchavé, o. p. s.	Obecně prospěšná společnost	Centrum služeb pro neslyšící a nedoslýchavé, o. p. s.	300 000	300 000	
Centrum sociálních služeb Ostrava, o. p. s.	Obecně prospěšná společnost	Pečovatelská služba	116 000	116 000	
Diakonie ČCE	Církevní organizace	Diakonie	67 000	67 000	
Fokus – Opava	Spolek	Služby následné péče	39 000	39 000	
Futra	Spolek	Občanské sdružení	87 000	87 000	
Help – in, o. p. s.	Obecně prospěšná společnost	Pečovatelská služba	95 000	95 000	
Charita Bohumín	Církevní organizace	Občanská poradna	93 000	33 000	Kráceno na základě vyhodnocení žádosti
Charita Český Těšín	Církevní organizace	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	23 000	0	Vyhodnocením žádosti nevznikl nárok na podporu
Charita Český Těšín	Církevní organizace	Charitní středisko sociální rehabilitace	79 000	31 000	Kráceno na základě vyhodnocení žádosti
Charita Český Těšín	Církevní organizace	Charitní pečovatelská služba	180 000	180 000	
Charita Český Těšín	Církevní organizace	Charitní asistence	80 000	80 000	

³ PPSS - Program na podporu poskytování sociálních služeb pro rok 2015 a způsob rozdělení a čerpání dotace z kapitoly 313 - MPSV státního rozpočtu

Charita Frýdek-Místek	Církevní organizace	Terénní služba ZOOM	69 000	0	Vyhodnocením žádosti nevznikl nárok na podporu
Charita Frýdek-Místek	Církevní organizace	Terénní služba Rebel	48 000	48 000	
Charita Frýdek-Místek	Církevní organizace	Centrum Prámínek	39 000	0	Naplnění účelu žádosti, tj. dofinancování soc. služby bylo dosaženo v rámci podpory v Programu PPSS 2015
Charita Frýdek-Místek	Církevní organizace	Dům pokojného stáří u Panny Marie Frýdecké	43 000	0	Naplnění účelu žádosti, tj. dofinancování soc. služby bylo dosaženo v rámci podpory v Programu PPSS 2015
Charita Frýdek-Místek	Církevní organizace	Klub Nezbeda	78 000	78 000	
Charita Frýdek-Místek	Církevní organizace	Poradenské centrum	51 000	0	Naplnění účelu žádosti, tj. dofinancování soc. služby bylo dosaženo v rámci podpory v Programu PPSS 2015
Charita Studénka	Církevní organizace	Charitní pečovatelská služba	120 000	120 000	
Charita Třinec	Církevní organizace	Charitní asistenční služba	63 000	63 000	
Prapos	Spolek	Prapos STD Kroky	80 000	0	Vyhodnocením žádosti nevznikl nárok na podporu
Prapos	Spolek	Centrum denních služeb	300 000	55 000	Kráčeno vyhodnocením žádosti
Renarkon	Obecně prospěšná společnost	Terénní program na Novojičínsku	64 000	0	Naplnění účelu žádosti, tj. dofinancování soc. služby bylo dosaženo v rámci podpory v Programu PDP ⁴ 2015
Renarkon	Obecně prospěšná společnost	Terénní program Frýdecko-Místecko	148 000	148 000	
Renarkon	Obecně prospěšná společnost	Drogová poradna	100 000	100 000	
Slezská diakonie	Církevní organizace	Elim Stonava, pečovatelská služba	72 000	72 000	
Společně-Jekhetane o. p. s.	Obecně prospěšná společnost	Občanská poradna – společně Jekhetane	139 000	111 000	Kráčeno na základě vyhodnocení žádosti

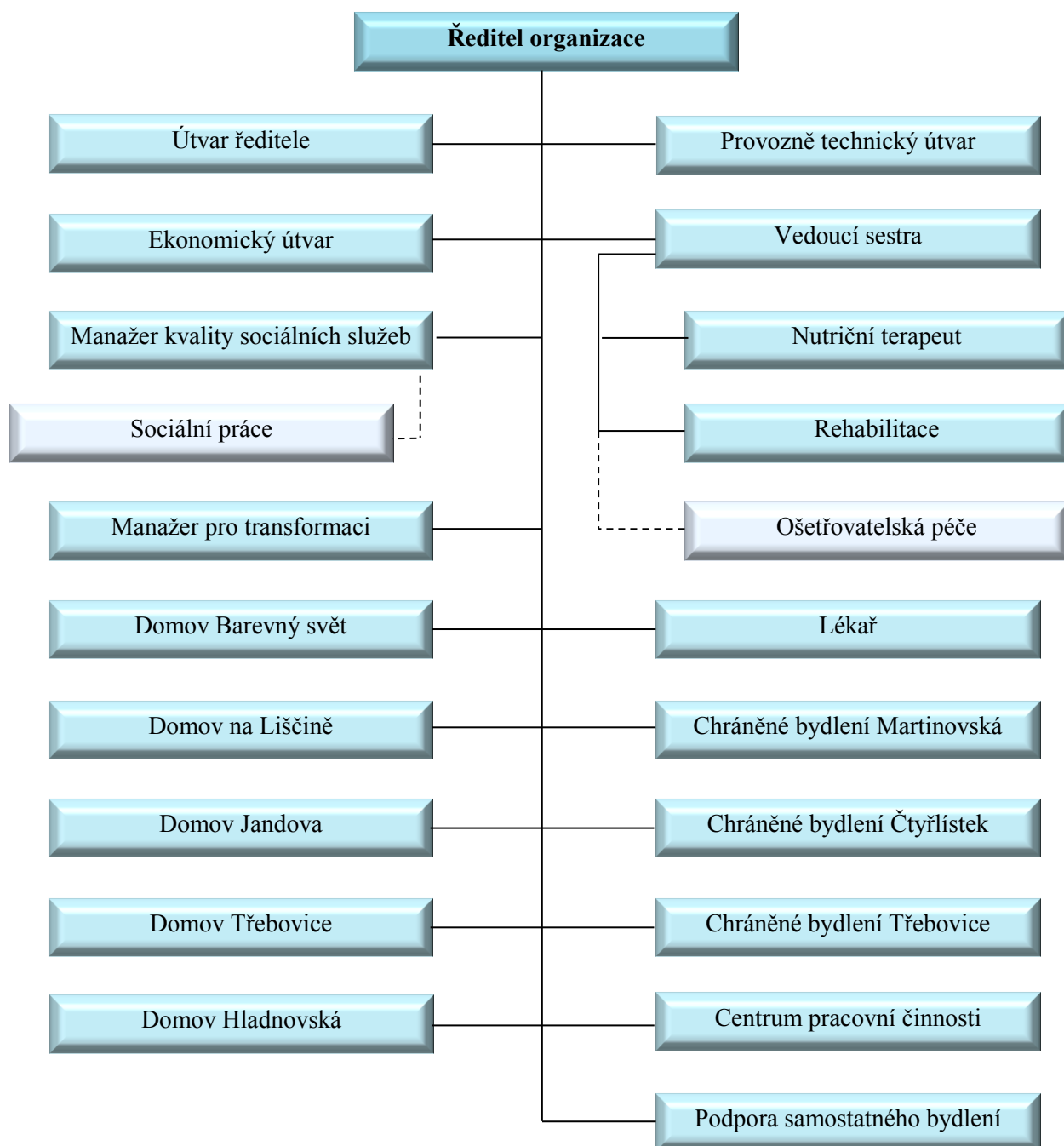
Zdroj: Poskytnutí účelových dotací z rozpočtu MSK dle stanovených kritérií v rámci Programu podpory financování obvyklých výdajů souvisejících s poskytováním sociálních služeb v MSK na rok 2015. [online]. Dostupný z: http://www.msk.cz/cz/uredni_deska/vysledky-dotacniho-rizeni-program-podpory-financovani-beznych-vydaju-souvisejicich-s-poskytovanim-socialnich-sluzeb-v-moravskoslezskem-kraji-57541/#sch.

Vlastní zpracování.

⁴ PDP - Program protidrogové politiky kraje na rok 2015

Příloha č. 5

Organizační struktura Čtyřlístku k datu 1. 1. 2016

Zdroj: Informace o příspěvkové organizaci Čtyřlístek©2016. Vlastní zpracování.

Příloha č. 6

Ceník organizace za ubytování uživatelů a stravování k datu 1. 7. 2015

Ceník za ubytování uživatelů	
Typ pokoje	Cena za den (v Kč)
1 - lůžkový bez příslušenství	145
1 - lůžkový s příslušenstvím ⁵	155
1 – lůžkový s koupelnou	150
2 – lůžkový bez příslušenství	120
2 – lůžkový s příslušenstvím	130
2 – lůžkový s koupelnou	125
3 – lůžkový	105
4 – lůžkový	90

Zdroj: Informace o příspěvkové organizaci Čtyřlístek©2016. Vlastní zpracování.

Ceník je platný k datu 1. 7. 2015 a platí pro pobytové služby s výjimkou chráněného bydlení.

Ceník stravování (v Kč)								
Věková kategorie	Typ stravy	Celodenní strava	Snídaně	Oběd	Večeře	Desátka	Svačina	2. večeře
6–11 let	Racionální	109	18	40	29	11	11	-
	Individuální	128	18	44	33	11	11	11
12 let - neomezeně	Racionální	126	20	47	35	11	13	-
	Šetřící	126	20	47	35	11	13	-
	Redukční	126	20	47	35	11	13	-
	Individuální	126	20	47	35	11	13	-
	Racionální s 2. večeří	142	20	47	35	11	13	16
	Diabetická	142	21	47	35	11	13	15
	Výživná	142	21	47	35	11	13	15

Zdroj: Informace o příspěvkové organizaci Čtyřlístek©2016. Vlastní zpracování.

Individuální a speciální výživná strava je vždy stanovena po konzultaci s lékařem. Přesný popis všech diet je uveden v platném Dietním systému organizace.

Za sociální služby poskytované za úhradu podle zákona o sociálních službách mohou organizace pobírat částečnou nebo plnou úhradu. Maximální ceny služeb jsou regulované - nejvyšší cena požadovaná ze strany poskytovatele je omezena prováděcí vyhláškou MPSV č. 505/2006 Sb. k zákonu o sociálních službách.

⁵ Příslušenstvím se rozumí vlastní WC s koupelnou

Příloha č. 7

Účelové dotace poskytnuté zřizovatelem z odvodů z loterií a jiných podobných her za období 2012–2014 (v Kč)

Účel dotace	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Výše dotace
Nájezdové plošiny pro vozičky	x			250 000
Pořízení minibusu	x			800 000
Rekondiční a rehabilitační pobyty pro uživatele		x		68 000
Rekondiční a rehabilitační pobyty pro uživatele		x		53 000
Rekondiční a rehabilitační pobyty pro uživatele		x		171 000
Terénní úpravy v Domově na Liščině		x		550 000
Vytvoření a úprava pracovišť pro přípravu uživatelů k samostatnosti		x		300 000
Oprava schodiště v Domově na Liščině		x		130 000
Oprava vodovodní přípojky v Domově na Liščině		x		34 000
Oprava potrubí ústředního vytápění v Domově na Liščině		x		143 000
Opravy v centru pracovní činnosti v Ostravě - Kunčičkách		x		700 000
Rekondiční a rehabilitační pobyty pro uživatele			x	533 000
Odvod kondenzátu z tepelných čerpadel a napojení na kanalizaci			x	86 000

Zdroj: Poskytnutí účelových dotací od zřizovatele z odvodů loterií a jiných podobných her za období 2012–2014 v oblasti sociální péče. [online]. Dostupné z: http://www.ostrava.cz/cs/urad/magistrat/odbory-magistratu/odbor-socialnich-veci-zdravotnictvi-a-vzdelanosti/oddeleni-socialnich-sluzeb/copy5_of_neinvesticni-ucelove-dotace-z-rozpoctu-statutarniho-mesta-ostavy-v-oblasti-socialni-pece.

Vlastní zpracování.